[2024] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 973 : 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 30

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਯੋਗੇਂਦਰ ਮੋਹਨ ਸੇਨਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2019 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5348-5349)

ਨਾਲ

2023 ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕੇਸ (ਸੀ) ਨੰ

11 ਜਨਵਰੀ 2024

[ਬੀ.ਆਰ. ਗਵਈ* ਅਤੇ ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਟਾਊਨ ਐਂਡ ਕੰਟਰੀ ਪਲੈਨਿੰਗ ਐਕਟ, 1977 (ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ) ਦੀ ਵਿਧਾਨਿਕ ਯੋਜਨਾ ਕੀ ਹੈ; ਟੀ.ਸੀ.ਪੀਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ-IV ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਜ/ਸ਼ਕਤੀਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕੀ ਹੈ; ਕੀ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ; ਕੀ ਮੰਤਰੀ ਟੇਕਜ਼ੋਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਪੈਰਾ 47 ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣ ਨਿਆਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ; ਕੀ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਨੂੰ 14.10.2022 ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 2022 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 5960 ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਇਸੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਸੀ; ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨਾ।

ਹੈੱਡਨੋਟਸ

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਟਾਊਨ ਐਂਡ ਕੰਟਰੀ ਪਲੈਨਿੰਗ ਐਕਟ, 1977 (ਟੀ.ਸੀ.ਪੀ. ਐਕਟ) - ਇਸ ਦੀ ਵਿਧਾਨਿਕ ਯੋਜਨਾ:

ਆਯੋਜਤ: ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਲਈ ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਟਾਊਨ ਪਲਾਨਿੰਗ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੈਕਟਰਲ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ - ਇਹ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਟਾਊਨ ਅਤੇ ਕੰਟਰੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਸਬੇ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ - ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ - ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ,

ਨਕਸ਼ੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੇ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ - ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਮੰਗਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 15-ਏ ਮੌਜੂਦਾ ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਲੰਬਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਫ੍ਰੀਜ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। 15(1)" – ਟੀ.ਸੀ.ਪੀਐਕਟ ਦਾ ਐੱਸ.16 "ਮੌਜੂਦਾ ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਫ੍ਰੀਜ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਟੀ.ਸੀ.ਪੀਐਕਟ ਦਾ 15" – ਐੱਸ.17(1) "ਅੰਤਰਿਮ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾਵਾਂ" ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ – ਟੀ.ਸੀ.ਪੀਐਕਟ ਦੇ ਐੱਸਐੱਸ.18, 19 ਅਤੇ 20 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ, ਡਰਾਫਟ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ। . [ਪਾਰਾ 30-40]

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਟਾਊਨ ਐਂਡ ਕੰਟਰੀ ਪਲੈਨਿੰਗ ਐਕਟ, 1977 - ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ-IV ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਜ/ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ - ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਹਨ:

ਆਯੋਜਤ: ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦਾ ਚੈਪਟਰ-IV ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਕੋਡ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਰਾਫਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪਲਾਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ, ਡਰਾਫਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪਲਾਨ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ, ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣਾ, ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ, ਡਰਾਫਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪਲਾਨ ਵਿੱਚ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਕਰਨਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ - ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦਾ ਚੈਪਟਰ-IV ਦੋ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਮੰਗਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਪਹਿਲਾਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ 19 ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਡਰਾਫਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪਲਾਨ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਦੂਜਾ ਮੌਕਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ - ਦੁਬਾਰਾ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੇ ਇਤਰਾਜ਼ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਆਇ-IV ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਹਨ। [ਪਰਾ 45, 47]

ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਨੂੰਨ - ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਰਜ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ:

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੋਗੇਂਦਰ ਮੋਹਨ ਸੇਨਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਆਯੋਜਤ: ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਿਕ ਐਕਟ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਐਕਟ ਨੀਤੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕੇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਦਿਸ਼ਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹੈ - ਵਿਧਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ - ਜਦੋਂ ਕਿ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਖਾਸ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਜੋ ਖਾਸ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਨ - ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵੱਲ ਸੇਧਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਛਾਣਯੋਗ ਕਲਾਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਨਿਰਣਾ, ਖਾਸ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਟਾਊਨ ਐਂਡ ਕੰਟਰੀ ਪਲੈਨਿੰਗ ਐਕਟ, 1977 ਦੀ ਧਾਰਾ 18, ਉਸੇ ਤਹਿਤ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦਾ 19 ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਅਨੁਦਾਨ. ਟੀ.ਸੀ.ਪੀਐਕਟ ਦੇ 20 ਸਾਰੇ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜ ਹਨ - ਉਪਬੰਧ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਛਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਆਮ ਅਰਜ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ। [ਪਾਰਾ 50, 51]

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਟਾਊਨ ਐਂਡ ਕੰਟਰੀ ਪਲੈਨਿੰਗ ਐਕਟ, 1977 - ਕੀ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ **ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ:**

ਆਯੋਜਤ: ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਆਦੇਸ਼ (16.11.2017) ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਨੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਅਜਿਹਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰਨ ਲਈ - ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਪਟਾਇਆ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਨੀਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਜਾਂ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨਪਾਲਿਕਾ ਜਾਂ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ - ਇਹ ਵੀ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ। ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਐਕਟ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ - ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਹੈ - ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਯਤ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਧਾਰਾ 226 ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ 32 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਡੈਲੀਗੇਟ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਜੇਕਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ,

ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਯੂ/ਆਰਟਸ ਵਿੱਚ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 226 ਅਤੇ 32 ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਸੀਮਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲਾ, ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ - ਐਨਜੀਟੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ। ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖੋ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡੈਲੀਗੇਟ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਡੈਲੀਗੇਟ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਟੁਕੜੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ - ਜਦੋਂ ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਬੇੜੀਆਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। [ਪਾਰਾ 66, 69, 70]

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਟਾਊਨ ਐਂਡ ਕੰਟਰੀ ਪਲੈਨਿੰਗ ਐਕਟ, 1977 - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਮੰਤਰੀ ਟੇਕਜ਼ੋਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ - ਕੀ ਮੰਤਰੀ ਟੇਕਜ਼ੋਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਪੈਰਾ 47 ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣ ਨਿਆਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ:

ਹੋਲਡ: ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐੱਨਜੀਟੀ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾ/ਨਿਯਮ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ, ਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸੀ। ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ - ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਬਫਰ ਜ਼ੋਨਾਂ ਦਾ ਵੀ ਸੋਧਿਆ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ 2015 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ। - ਮੰਤਰੀ ਟੇਕਜ਼ੋਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਪੈਰਾ 29 ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਮ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਐਨਜੀਟੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਗਿਆ - ਇਸ ਲਈ, ਮੰਤਰ ਟੇਕਜ਼ੋਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 47 ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਲਿਮਿਟੇਡ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਜਾਂ ਅਨੁਪਾਤ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪਰਾ 76]

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਟਾਊਨ ਐਂਡ ਕੰਟਰੀ ਪਲੈਨਿੰਗ ਐਕਟ, 1977 - ਕੀ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ **ਨੂੰ 14.10.2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 2022 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 5960 ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਇਸੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਸੀ:**

ਆਯੋਜਤ: ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦਾ ਦੂਜਾ ਆਰਡਰ (14.10.2022 ਦਾ ਆਰਡਰ) 08.02.2022 ਨੂੰ ਡਰਾਫਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪਲਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਡਰਾਫਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪਲਾਨ, ਪਹਿਲੇ ਆਦੇਸ਼ (16.11.2017 ਦੀ ਮਿਤੀ) ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ,

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੋਗੇਂਦਰ ਮੋਹਨ ਸੇਨਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਐਲ. ਚੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਕਾਨੂੰਨ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਗਠਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ - ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹਨ - ਨਿਪਟਾਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਨਿਆਂਇਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਇਸਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਦਾ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਉੱਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ - ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 12.05.2022 ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਸਮੇਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਨੇ 14.10.2022 ਦੇ ਦੂਜੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ - ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ, ਜੋ ਉਸਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ - ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦਾ ਦੂਜਾ ਹੁਕਮ (ਮਿਤੀ 14.10.2022) ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹੁਕਮ (16.11.2017) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਕਿਉਂਕਿ, ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦਾ ਦੂਜਾ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ।[ਪੈਰਾ 91, 94, 105, 106, 109, 111, 112]

ਵਾਤਾਵਰਣ - ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨਾ - ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਟਾਊਨ ਐਂਡ ਕੰਟਰੀ ਪਲੈਨਿੰਗ ਐਕਟ, 1977 - ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ 2041 - ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣਾ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਹਿਰ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਐਨਾਂ ਅਤੇ ਦੋ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਸਮੇਤ ਸਖ਼ਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 123, 124]

ਡਿਜੀਟਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ
ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਐਲ. ਚੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ [1997] 2 ਐਸਸੀਆਰ 1186 : **(1997) 3 ਐਸਸੀਸੀ 261 - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।**

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ (ਐੱਚ.ਪੀ. ਬੀ.ਐੱਸ.ਐੱਮ ਅਤੇ ਡੀ.ਏ) ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ [2021] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 344 : **(2021) 4** ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ **309**; ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਲਈ ਕੇਂਦਰ [2020] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1139 : **(2020) 9** ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ **781**; ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ (ਸੜਕ ਵਿਕਾਸ) ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇਅ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਆਮ ਆਦਮੀ ਲੋਕਮੰਚ ਅਤੇ ਹੋਰ [2020] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1050 : **(2021) 11** ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ **566**; ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਸਟਰਲਾਈਟ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ (ਇੰਡੀਆ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ [2019] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 777 : **(2019) 19** ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ **479**; ਤੇਚੀ ਤਾਗੀ ਤਾਰਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ [2017] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 956 ; ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਤਪਾਲ ਸੈਣੀ [2017] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 658 : **(2017) 11** ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ **42**; ਅੰਬੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ (ਡਾ.) ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਐਲ.ਐਲ.ਆਰ.ਐਮ. ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਮੇਰਠ ਅਤੇ ਹੋਰ [1987] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 661 : **1986** ਸਪਲਾਈ ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ **543**; ਬਿਸ਼ੰਭਰ ਦਿਆਲ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [1982] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1137: **(1982) 1** ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ **39**; ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਘੂ ਰਾਮਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰਾਜੂ ਕਨੁਮੁਰੂ (ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ [2022] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 810: **(2022) 8** ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ **156**; ਟੀ.ਐਨ. ਗੋਦਾਵਰਮਨ ਤਿਰੁਮੁਲਕਪਦ ਬਨਾਮ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ [1996] 9 ਸਪਲਾਈ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 9982 **: (1997) 2 ਐਸਸੀਸੀ 267**; ਪੰਜਾਬ ਟਰਮੀਨੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਐਕਟ, 2004, 2004 ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲਾ ਨੰਬਰ 1 [2016] 11 ਐਸਸੀਆਰ 15: (2017) 1 ਐਸਸੀਸੀ 121 ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ; 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 875 : **(2014) 12** ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ **696**; ਫਾਰਵਰਡ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ [2019] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 995: **(2019) 18** ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ **494** ਬਨਾਮ ਡਾ. ਅਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ [202 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 154: **(2022) 11** ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ **493**; ਮਸੂਰੀ ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1997) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 605 ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਹੋਰ [2023] 1

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੋਗੇਂਦਰ ਮੋਹਨ ਸੇਨਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 601: **(2023) 8** ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ **643**; ਬੰਗਲੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਏਅਰਕ੍ਰਾਫਟ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ [2012] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 881: **(2012) 3** ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ **442**; ਰਾਜੀਵ ਸੂਰੀ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ [2021] 15 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 283 : **(2022) 11** ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ **1**; ਟੀ.ਐਨ. ਗੋਦਾਵਰਮਨ ਤਿਰੁਮੁਲਕਪਦ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ [2023] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 601 : **2023** ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ **430** - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰ ਬਨਾਮ ਸਿਨਾਮਾਈਡ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ [1987] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 841 : **(1987) 2** ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ **720**; ਤੁਲਸੀਪੁਰ ਸ਼ੂਗਰ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਏਰੀਆ ਕਮੇਟੀ, ਤੁਲਸੀਪੁਰ [1980] 2 ਐਸਸੀਆਰ 1111: **(1980) 2 ਐਸਸੀਸੀ 295**; ਸੁੰਦਰਜਸ ਕੰਨਿਆਲਾਲ ਭਤੀਜਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਲੈਕਟਰ, ਠਾਣੇ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ [1989] 3 ਐਸਸੀਆਰ 405: **(1989) 3 ਐਸਸੀਸੀ 396**; ਪੁਣੇ ਮਿਉਂਸੀਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਮੋਟਰਜ਼ ਐਂਡ ਬਿਲਡਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ [2004] 2 ਸਪਲਾਈ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 207 : **(2004) 10** ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ **796**; ਵੀ.ਕੇ. ਨਸਵਾ ਬਨਾਮ ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ, ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ [2012] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 912 : **(2012) 2** ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ **542**; ਮਨੋਜ ਨਰੂਲਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ [2014] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 965 **: (2014) 9** ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ **1**; ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਧਨਵੰਤੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰਸ [1996] 5 ਸਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 32 : **(1996) 6** ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ **44**; ਪ੍ਰਿਆ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੰਤਰਾਲੇ [2012] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 818 : **(2013) 11** ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ **404**; ਇੰਡੀਅਨ ਕੌਂਸਲ ਫਾਰ ਐਨਵਾਇਰੋ-ਲੀਗਲ ਐਕਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ [1996] 1 ਸਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 507 : **(1996) 5** ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ **281**; ਐਸਾਰ ਆਇਲ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਹਲਾਰ ਉਤਕਰਸ਼ ਸਮਿਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ [2004] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 808 : **(2004) 2** ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ **392**; ਐਨ.ਡੀ. ਜੈਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ [2003] 3 ਸਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 152 : **(2004) 9** ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ **362**; ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉਦੈ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਹੋਰ [2022] 19 ਐਸਸੀਆਰ 781 **: 2022 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 1469 – ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ।**

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੋਗੇਂਦਰ ਮੋਹਨ ਸੇਨਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ **ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (**ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਪੀ**) ਨੰਬਰ 5960 ਆਫ਼ 2022**; ਰਾਜੀਵ ਵਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, **2011 ਦਾ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 4595**; ਫਾਰਵਰਡ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ 2016 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ **1409 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।**

ਡਿਜੀਟਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ
ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਟਾਊਨ ਐਂਡ ਕੰਟਰੀ ਪਲੈਨਿੰਗ ਐਕਟ, 1977; ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਟਾਊਨ ਐਂਡ ਕੰਟਰੀ ਪਲੈਨਿੰਗ ਨਿਯਮ, 1978; ਜੰਗਲਾਤ (ਸੰਭਾਲ) ਐਕਟ, 1980; ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 1985; ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ।

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ, ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ; ਮੌਜੂਦਾ ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ; ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ; ਡਰਾਫਟ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ; ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ; ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ; ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਨੂੰਨ; ਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸਥਾ; ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜ; ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਰਜ; ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ; ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ; ਨਿਆਂਇਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ; ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਉੱਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਨਿਗਰਾਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ; ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ; ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ 2041

ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕੇਸ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5348-5349।

2014 ਦੇ ਓਏ ਨੰਬਰ 121 ਵਿੱਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗ੍ਰੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ 16.11.2017 ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ 2018 ਦੇ ਆਰਏ ਨੰਬਰ 08 ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 16.07.2018 ਤੋਂ।

ਨਾਲ

2023 ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕੇਸ (ਸੀ) ਨੰ.02

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਅਨੂਪ ਰਤਨ, ਵਿਨੈ ਕੁਠਾਲੀਆ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪੁਨੀਤ ਰਾਜਤਾ, ਜੋਯਦੀਪ ਪਤੀ, ਰਿਸ਼ੀ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ ਤਿਆਗੀ, ਐਡਵਾਂਸ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਸੰਜੇ ਪਾਰਿਖ, ਰਾਜੀਵ ਭੱਲਾ, ਪੀ.ਵੀ. ਸੁਰੇਂਦਰਨਾਥ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਰਾਹੁਲ ਚੌਧਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇਤਿਸ਼ਾ ਅਵਸਥੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਜਨਾ ਗ੍ਰੇਸ ਥਾਮਸ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤਾਰਾ ਐਲਿਜ਼ਾਬੈਥ ਕੁਰੀਅਨ, ਰਾਘਵ ਗੋਇਲ, ਅਨੁਰਾਗ ਟੰਡਨ, ਸੰਜੇ ਜੈਨ, ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰਨ ਕੇ.ਆਰ., ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਬੀਜੂ ਪੀ ਰਮਨ, ਸਾਵਨ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਧਰਮਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸਿਨਹਾ, ਸੁਬੋਧ ਕੇ.ਆਰ. ਪਾਠਕ, ਸ਼ਸ਼ੀ ਰੰਜਨ, ਰਾਘਵ ਗੋਇਲ, ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੋਗੇਂਦਰ ਮੋਹਨ ਸੇਨਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਹੁਕਮ ਨਿਰਣਾ

ਬੀ.ਆਰ. ਗਵਈ, ਜੇ.

ਸੂਚਕਾਂਕ*

I.	ਜਾਣ-ਪਛਾਣ		ਪਾਰਸ 1 ਨੂੰ 2
II.	ਤੱਥ		ਪਾਰਸ 3 ਨੂੰ 4.1
II.	ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ		ਪਾਰਸ 5 ਨੂੰ 29
IV.	ਵਿਚਾਰ		ਪਾਰਸ 30 ਨੂੰ 122
	A.	ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਧਾਨਿਕ ਯੋਜਨਾ।	ਪਾਰਸ 30 ਨੂੰ 44
	B.	ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ-IV ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ/ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ।	ਪਾਰਸ 45 ਨੂੰ 61
	C.	ਕੀ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ?	ਪਾਰਸ 62 ਨੂੰ 70
	D.	ਕੀ ਮੰਤਰੀ ਟੇਕਜ਼ੋਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਪੈਰਾ 47 ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣ ਨਿਆਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ?	ਪਾਰਸ 71 ਨੂੰ 78
	E.	ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ 2041	ਪਾਰਸ 79 ਨੂੰ 90
	F.	ਕੀ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਨੂੰ 14 ਅਕਤੂਬਰ 2022 ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 2022 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 5960 ਦੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਇਸੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਸੀ?	ਪਾਰਸ 91 ਨੂੰ 112
	G.	ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨਾ।	ਪਾਰਸ 133 ਨੂੰ 122
V.	ਸਿੱਟਾ		ਪਾਰਸ 123 ਨੂੰ 128

ਸੰਖੇਪ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

1. ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ - ਨੈਸ਼ਨਲ ਗ੍ਰੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬੈਂਚ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ
2. ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹੁਕਮ - ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 16 ਨਵੰਬਰ 2017

ਐਡ. ਨੋਟ: ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ਅਸਲ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ.

3. ਦਾ ਦੂਜਾ ਕ੍ਰਮ - ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 14 ਅਕਤੂਬਰ 2022 ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ
4. ਐੱਸ.ਪੀ.ਏ - ਸ਼ਿਮਲਾ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ
5. ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਪੀ- ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ
6. ਟੀ.ਸੀ .ਪੀ ਐਕਟ - ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਟਾਊਨ ਐਂਡ ਕੰਟਰੀ ਪਲੈਨਿੰਗ ਐਕਟ, 1977
7. 1978 ਦੇ ਨਿਯਮ - ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਟਾਊਨ ਐਂਡ ਕੰਟਰੀ ਪਲੈਨਿੰਗ ਨਿਯਮ, 1978
8. ਓ.ਏ - ਮੂਲ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ
9. ਐੱਫ.ਸੀ ਐਕਟ - ਜੰਗਲਾਤ (ਸੰਭਾਲ) ਐਕਟ, 1980
10. ਐਨ.ਡੀ.ਐਮ.ਏ - ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਥਾਰਟੀ
11. ਐੱਚ.ਪੀ.ਐਮ.ਸੀ ਐਕਟ - ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1994
12. ਬੀਪੀਐਮਸੀ ਐਕਟ - ਬੰਬੇ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949
13. ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. - ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਖੇਤਰੀ ਅਤੇ ਨਗਰ ਯੋਜਨਾ ਐਕਟ, 1966
14. ਏ.ਟੀ ਐਕਟ - ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 1985

I. ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5348-5349

1. ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਮੂਲ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗ੍ਰੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬੈਂਚ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 16 ਨਵੰਬਰ 2017 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਨਜੀਟੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਆਦੇਸ਼" ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਨਜੀਟੀ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਓ.ਏ) 2014 ਦਾ ਨੰਬਰ 121, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ 16 ਜੁਲਾਈ 2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੁਆਰਾ 2018 ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰ. 8 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

2023 ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕੇਸ (ਸੀ) ਨੰ

2. ਸ਼ਿਮਲਾ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ ਦੇ 22,450 ਹੈਕਟੇਅਰ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐੱਸ.ਪੀ.ਏ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਲਈ ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਜਿਸ ਨੂੰ 16 ਅਪ੍ਰੈਲ 2022 ਦੀ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ 12 ਮਈ 2022 ਦੇ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਕਮ ਨੇ ਕਿਹਾ,

ਇਸਨੇ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐੱਸ.ਪੀ.ਏ ਦੀ ਡਰਾਫਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪਲਾਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ। ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਾਜ਼-ਸਾਮਾਨ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ) ਨੰਬਰ 5960 ਆਫ 2022 ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੋਗੇਂਦਰ ਮੋਹਨ ਸੇਨਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਨ। ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਨੇ 2022 ਦੇ ਓ.ਏ ਨੰਬਰ 297 ਵਿੱਚ 14 ਅਕਤੂਬਰ 2022 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਆਦੇਸ਼" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਆਪਣੇ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ, ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2022 ਦੇ ਉਕਤ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਪੀ ਨੰਬਰ 5960 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ, ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਵੀ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 14 ਨਵੰਬਰ 2022 ਨੂੰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 2019 ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5348-5349 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 2022 ਦੇ ਉਕਤ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 5960 ਨੂੰ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰਡ ਕੇਸ ਵਜੋਂ ਮੁੜ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੀ) 2023 ਦਾ ਨੰਬਰ 2।

II. ਤੱਥ

2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 5348-5349 ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਤੱਥ:

3. ਤੱਥ, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 2019 ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5348-5349 ਦੇ ਫਾਈਲਿੰਗ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

3.1. ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਟਾਊਨ ਐਂਡ ਕੰਟਰੀ ਪਲੈਨਿੰਗ ਐਕਟ, 1977 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਟੀ.ਸੀ.ਪੀਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੂੰ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸਾਲ 1977 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 30 ਨਵੰਬਰ 1977 ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਐੱਸ.ਪੀ.ਏ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਨੇ, ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 87 ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਸਬੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ

3.2. ਐੱਸ.ਪੀ.ਏ ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ 1979-2001 ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ 24 ਮਾਰਚ 1979 ਦੀ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਡੀਓ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 11 ਅਗਸਤ 2000 ਨੂੰ ਟਾਊਨ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

3.3.11 ਅਗਸਤ 2000 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਟਾਊਨ ਐਂਡ ਕੰਟਰੀ ਪਲੈਨਿੰਗ ਵਿਭਾਗ (ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ) ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ 7 ਦਸੰਬਰ 2000 ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਐਸਪੀਏ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੋਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ "ਗਰੀਨ ਬੈਲਟ" ਦਾ ਇੱਕ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ "ਗਰੀਨ ਬੈਲਟ" ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

3.4. ਰਾਜੀਵ ਵਰਮਾ ਐਂਡ ਅਦਰਸ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਟੇਟ ਐਂਡ ਅਦਰਸ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 4595 ਆਫ 2011 ਸੀ, ਜੋ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 2011 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਨੂੰ ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਐੱਸ.ਪੀ.ਏ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

3.5. ਇੱਥੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਯੋਗੇਂਦਰ ਮੋਹਨ ਸੇਨਗੁਪਤਾ ਨੇ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਓ.ਏ (2014 ਦਾ ਸੰਖਿਆ 121) ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ:

3.5.1. “ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ 4 ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿਓ ਕਿ ਉਹ 7.12.2000 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਜੰਗਲ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਜੰਗਲ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੈਰ-ਜੰਗਲੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

3.5.2. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕਰੋ ਕਿ ਸ਼ਿਮਲਾ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਮਿਤੀ 11.8.2000 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਧਾਰਾ ਡੀ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੰਗਲਾਂ/ਹਰੇ ਪੱਟੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਨਾ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇ।

3.5.3. ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵਾਂ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

3.6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਰਾਜ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (ਉਕਤ ਓ.ਏ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ) ਨੇ 23 ਜੁਲਾਈ 2014 ਨੂੰ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ "ਗਰੀਨ ਬੈਲਟ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲਾਂ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। "ਗਰੀਨ ਬੈਲਟ" ਵਿੱਚ ਜੰਗਲੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜੰਗਲਾਤ ਖੇਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜੰਗਲਾਤ (ਸੰਰੱਖਣ) ਐਕਟ, 1980 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਫਸੀ ਐਕਟ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੰਗਲ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਜੰਗਲਾਤ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ")

3.7. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ, ਸੂਓ ਮੋਟੂ, ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਘੇਰਾ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 30 ਮਈ 2014 ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਗਿਆਪਨ-ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਮਲਾ ਦੇ ਗ੍ਰੀਨ ਬੈਲਟ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਉਸਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। 7 ਦਸੰਬਰ 2000

3.8. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 2014 ਦੇ ਉਕਤ ਓਏ ਨੰਬਰ 121 ਵਿੱਚ 12 ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਥਾਰਟੀ (ਐਨ.ਡੀ.ਐਮ.ਏ) ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਾਡੀਆ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਹਿਮਾਲੀਅਨ ਜਿਓਲੋਜੀ, ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਦੇ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਵਿਗਿਆਨੀ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀਆਂ ਦੀ ਢੋਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

3.9. ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ 12 ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਦੇ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਟਾਊਨ ਐਂਡ ਕੰਟਰੀ ਪਲੈਨਿੰਗ ਵਿਭਾਗ (ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ) ਨੇ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ 6 ਨਵੰਬਰ 2015 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ 29 ਅਗਸਤ 2016 ਨੂੰ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪੀ। ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਨਾਲ, ਮਾਹਿਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ 20 ਮਈ 2017 ਨੂੰ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ।

3.10. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਇਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਸ਼ਿਮਲਾ ਦੇ ਕੋਰ/ਜੰਗਲਾਤ/ਹਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਉਸਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਐੱਸ.ਪੀ.ਏ

3.11. ਐਨਜੀਟੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਕੋਰ ਅਤੇ ਹਰੇ/ਵਣ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਨਵੀਂ ਉਸਾਰੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ, ਸੰਸਥਾਗਤ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ, 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਐੱਸ.ਪੀ.ਏ ਦੇ ਅੰਦਰ, 2 ਮੰਜ਼ਿਲਾ ਅਟਿਕ ਫਲੋਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ, ਕੋਰ ਅਤੇ ਹਰੇ/ਵਣ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ 2 ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਚੁਬਾਰੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ।

3.12. ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ VIII ਵਿੱਚ, ਇਸਨੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਨੇ ਉਕਤ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।

3.13. ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਨੇ ਇੱਕ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖਾਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਐਨ.ਓ.ਸੀ ਜਾਂ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਇਜਾਜ਼ਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਰਾਜ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਪਾਰਟੀਆਂ।

3.14. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ 2018 ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 8 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 16 ਜੁਲਾਈ 2018 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 5348-5349 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

2023 ਦੇ ਟਰਾਂਸਫਰਡ ਕੇਸ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ:

4. ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਟੀ.ਸੀ.ਪੀਐਕਟ ਅਤੇ 1978 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਨੇ 8 ਫਰਵਰੀ 2022 ਨੂੰ ਇੱਕ ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ 2011 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 4595 ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਨੇ ਵੀ ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਮੰਗੇ ਹਨ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ-ਅਵਧੀ ਦੇ ਅੰਦਰ 97 ਇਤਰਾਜ਼/ਸੁਝਾਅ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 2022 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 23 ਅਤੇ 37 ਨੂੰ ਵੀ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

4.1. ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਇੱਥੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1- ਯੋਗੇਂਦਰ ਮੋਹਨ ਸੇਨਗੁਪਤਾ ਨੇ ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਓ.ਏ (2022 ਦਾ 297 ਨੰਬਰ) ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਨੇ 12 ਮਈ 2022 ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਨੂੰ ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਨੇ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226/227 ਦੇ ਤਹਿਤ 2022 ਦਾ ਨੰਬਰ 5960।

2022 ਦੇ ਉਕਤ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਪੀ ਨੰਬਰ 5960 ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੂਜੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ, ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 2022 ਦੇ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਪੀ ਨੰਬਰ 5960 ਵਿੱਚ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 5348-5349 ਵਿੱਚ ਆਮ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 14 ਨਵੰਬਰ 2022 ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, 2022 ਦੇ ਉਕਤ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਪੀ ਨੰ. 5960 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

III. ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ

5. ਅਸੀਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਸ਼੍ਰੀ ਅਨੂਪ ਰਤਨ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਨੈ ਕੁਠਾਲੀਆ, ਸ਼ਿਮਲਾ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਜੇ ਪਾਰਿਖ, ਸਿੱਖਿਅਕ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਆਮ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ। 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 5348-5349 ਵਿਚ ਨੰ.1 ਅਤੇ 2023 ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਵਾਲੇ ਕੇਸ (ਸਿਵਲ) ਨੰ.2..

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬੇਨਤੀਆਂ:

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਆਪਣੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਰਾਜ ਨੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਭੂਮਿਕਾ ਅਪਣਾਈ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ।

7. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਹਿਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 13 ਤੋਂ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ।

8. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਧਿਆਇ 12 ਅਤੇ 17 ਦੀ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਪੜਚੋਲ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਐਨਜੀਟੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਝਾਅ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

9. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਵਧਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਕਾਸ ਸੰਬੰਧੀ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਸਮੇਂ, ਵਿਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

10. ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕੁਠਾਲੀਆ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਯੋਜਨਾ ਨਿਯਮ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ, ਕਈ ਸਖਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ:

10.1. "ਕੋਰ ਏਰੀਏ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ 2 ਮੰਜ਼ਿਲਾ ਚੁਬਾਰੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਕਿੰਗ ਫਲੋਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਪਲਾਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਮੋਟਰੇਬਲ ਸੜਕ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਹਨ;

10.2. ਗੈਰ-ਕੋਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ਼ 3 ਮੰਜ਼ਿਲਾ ਚੁਬਾਰੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਕਿੰਗ ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸਿਰਫ਼ ਪਲਾਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਮੋਟਰ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ

10.3. ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾਲ, ਹਰ ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਮਾਲਕ ਹਨ;

10.4. ਗ੍ਰੀਨ ਬੈਲਟ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ ਉਸਾਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪਏ ਹਨ, ਸਿਰਫ ਚੁਬਾਰੇ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਮੰਜ਼ਿਲਾ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਰੱਖਤ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਸੰਭਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜੰਗਲਾਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।"

11. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭੀੜ-ਭੜੱਕੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਝਟਕਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਮਲਾ ਦੇ ਅਜੀਬ ਜਲਵਾਯੂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਚੁਬਾਰੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਛੱਤ ਨੂੰ ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਢਲਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਮੀਂਹ ਅਤੇ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਮਾਹਰ ਦੁਆਰਾ ਢਾਂਚਾਗਤ ਸਥਿਰਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਰਕੀਟੈਕਟ ਜਾਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

12. ਐੱਨਜੀਟੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਐਨਜੀਟੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਵਾਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਹਨ।

(ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸਮੇਤ), ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਸਵਾਲ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗ੍ਰੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 2010 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਨਜੀਟੀ ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ । ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ । ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹਨ।

13. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਨਜੀਟੀ ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਰਜਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ।

14. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ 2014 ਦੇ ਓ.ਏ ਨੰਬਰ 121 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਚਾਰੇ ਕੋਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। .

15. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1994 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, " ਐਚ.ਪੀ.ਐਮ.ਸੀ ਐਕਟ") ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ, ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ (ਐੱਚ.ਪੀ. ਬੀ.ਐੱਸ.ਐੱਮ ਅਤੇ ਡੀ.ਏ) ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ 1, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ 2, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ (ਸੜਕ ਵਿਕਾਸ) ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇਜ਼ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਆਮ ਆਦਮੀ ਲੋਕਮੰਚ ਅਤੇ ਹੋਰ3, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਸਟਰਲਾਈਟ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ (ਇੰਡੀਆ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ 4 ਅਤੇ ਟੇਚੀ ਤਾਗੀ ਤਾਰਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ 5।

1 [2021] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 344 : (2021) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 309 : 2021 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 18

2 [2020] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1139 : (2020) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 781 : 2020 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 516

3 [2020] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1050 : (2021) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 566 : 2020 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 452

4 [2019] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 777 : (2019) 19 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 479 : 2019 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 220

5 [2017] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 956 : (2018) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 734 : 2017 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 986

ਡਿਜੀਟਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

16. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 162 ਅਤੇ ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਅਤੇ ਐਚਪੀਐਮਸੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਐਨਜੀਟੀ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜੋ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਤਪਾਲ ਸੈਣੀ6, ਅੰਬੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ (ਡਾ.) ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਐਲ.ਐਲ.ਆਰ.ਐਮ. ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਮੇਰਠ ਅਤੇ ਹੋਰ 7 ਅਤੇ ਬਿਸ਼ੰਭਰ ਦਿਆਲ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 8।

17. ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐੱਨਜੀਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਅਤੇ ਅਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐੱਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪੁਰਾਣੇ ਢਾਂਚੇ ਜੋ ਕਿ ਖਸਤਾ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਪਲਿੰਥ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹਨ, ਦੇ ਮੁੜ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

18. ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜੀਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਨੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੇ ਹੋਰ ਸਖਤ ਉਪਾਅ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਹਨ।

19. ਐੱਨਜੀਟੀ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਡਰਾਫਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪਲਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਮਾਮਲਾ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਐਨਜੀਟੀ ਇਸ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ 'ਚ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਘੂ ਰਾਮਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰਾਜੂ ਕਾਨੂਮੁਰੂ (ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ)9 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬੇਨਤੀਆਂ:

20. ਸ਼੍ਰੀ ਪਾਰਿਖ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਨਜੀਟੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹੁਕਮ ਨੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਮਲਾ ਰਾਜ ਦੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪਾਈ ਹੈ।

6 [2017] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 658 : (2017) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 42

7 [1987] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 661 : 1986 ਸਪਲਾਈ ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 543 : 1986 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 275

8 [1982] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1137 : (1982) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 39 : 1981 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 189

9 [2022] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 810 : (2022) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 156 : 2022 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 632

ਐਨਜੀਟੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕਣ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਡਿੱਗਣ, ਬੱਦਲ ਫਟਣ ਅਤੇ ਭੂਚਾਲ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

21. ਸ਼੍ਰੀ ਪਾਰਿਖ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਐਨਜੀਟੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹੁਕਮ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਉੱਚ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਾਲੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਐਨਜੀਟੀ ਨੇ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਕਈ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਕਾਰਡਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਖੇਤਰਾਂ, ਹਰਿਆਲੀ ਖੇਤਰਾਂ, ਡੁੱਬਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਰਾਸਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

22. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਨੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਰ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਹਰੇ/ਜੰਗਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ 2 ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਚੁਬਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਉਸਾਰੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਸਪਤਾਲ, ਸਕੂਲ, ਦਫਤਰਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਜਨਤਕ ਸਹੂਲਤਾਂ 2 ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਚੁਬਾਰੇ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ, ਤਾਂ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਵਿਧੀਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ।

23. ਸ਼੍ਰੀ ਪਾਰਿਖ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ "ਗਰੀਨ ਬੈਲਟ" ਖੇਤਰ, ਮਿਤੀ 7 ਦਸੰਬਰ 2000 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, 'ਜੰਗਲ' ਦੇ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਐਫਸੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਟੀ.ਐਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ. ਗੋਦਾਵਰਮਨ ਤਿਰੁਮੁਲਕਪਦ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰਸ10.

24. ਸ਼੍ਰੀ ਪਾਰਿਖ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਨਜੀਟੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਦੇ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਐਨਜੀਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸਨ ਅਤੇ ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਟਰਮੀਨੇਸ਼ਨ ਆਫ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਐਕਟ, 2004, ਇਨ ਰੀ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਰੈਫਰੈਂਸ ਨੰਬਰ 1 ਆਫ 200411 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 12।

10 [1996] 9 ਸਪਲਾਈ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 982 : (1997) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 267 : 1997 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 226

11 [2016] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 15 : (2017) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 121 : 2016 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 1018

12 [2014] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 875 : (2014) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 696 : 2014 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 373

25. ਸ਼੍ਰੀ ਪਾਰਿਖ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਤਰੀ ਟੇਕਜ਼ੋਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਫਾਰਵਰਡ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ 13 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਐੱਨਜੀਟੀ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਧਨ ਵਿੱਚ ਅਸੰਗਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਇਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ੋਨਿੰਗ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਖਾਸ ਝੀਲਾਂ ਅਤੇ ਜਲਘਰਾਂ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਬਫਰ ਜ਼ੋਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

26. ਸ਼੍ਰੀ ਪਾਰਿਖ ਪ੍ਰਗਨੇਸ਼ ਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਡਾ. ਅਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ 14, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਮਾਨੀਟਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਬਨਾਮ ਮਸੂਰੀ ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ 15 ਅਤੇ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟਸ ਵੈਲਫੇਅਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਹੋਰ 16 ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਐਨਜੀਟੀ ਕੋਲ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ।

27. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਬਹੁਤ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਉਦੋਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਹੈ।

28. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਐੱਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਆਫ਼ਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਹੜ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਭੂਚਾਲਾਂ, ਬੱਦਲ ਫਟਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਕਾਰਨ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕਣ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਨਾਂ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ/ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬੇਨਤੀਆਂ:

29. "ਗਰੀਨ ਬੈਲਟ" ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਲਾਟਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ "ਗਰੀਨ ਬੈਲਟ" ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ,

13 [2019] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 995 : (2019) 18 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 494 : 2019 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 315

14 [2022] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 154 : (2022) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 493 : 2022 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 47

15 (1997) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 605

16 [2023] 1 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 601 : (2023) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 643 : 2023 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 22

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਆਨੰਦ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 300ਏ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪਲਾਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਮੁੱਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

IV. ਵਿਚਾਰ:

A. ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਧਾਨਿਕ ਯੋਜਨਾ।

30.ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ; ਕਸਬੇ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਟਾਊਨ ਐਂਡ ਕੰਟਰੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ ਗਠਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਟਾਊਨ ਪਲੈਨਿੰਗ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੈਕਟਰਲ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ। ਯੋਜਨਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ 17 ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ।

31. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਟਾਊਨ ਪਲਾਨਿੰਗ ਸਕੀਮਾਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਕਸਬੇ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਟਾਊਨ ਐਂਡ ਕੰਟਰੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

32.ਟੀ.ਸੀ.ਪੀਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:

“13. ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ।—(1) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

17 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਟਾਊਨ ਐਂਡ ਕੰਟਰੀ ਪਲੈਨਿੰਗ (ਸੋਧ) ਐਕਟ 2015 (2015 ਦਾ ਐਕਟ 14) ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(2) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, -

a) ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕੇ;
b) ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾਓ ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ;
c) ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਦੋ ਜਾਂ ਵੱਧ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੋ;
d) ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰੋ ਕਿ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜਾਂ ਹਿੱਸਾ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ।

33. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ, ਦੋ ਜਾਂ ਵੱਧ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਦੋ ਜਾਂ ਵੱਧ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਦਾ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

34. ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:

“14. ਵਕਾਸ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਡਾਇਰੈਕਟਰ।—ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕਰੇਗਾ-

a) ਇੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਕਰੋ ਜੋ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਖ਼ਤਰੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ;
b) ਕੁਦਰਤੀ ਖ਼ਤਰੇ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਲਈ ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ ਜ਼ੋਨਿੰਗ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ;
c) ਕੁਦਰਤੀ ਖ਼ਤਰੇ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਲਈ ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ ਜ਼ੋਨਿੰਗ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰੋ;[18]
d) ਇੱਕ ਸੈਕਟਰਲ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰੋ;18 *ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਟਾਊਨ ਐਂਡ ਕੰਟਰੀ ਪਲੈਨਿੰਗ (ਸੋਧ) ਐਕਟ 2013 (2013 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ. 41) ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ।

e) ਅਜਿਹੇ ਸਰਵੇਖਣ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ, ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜੋ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ;

f) ਅਜਿਹੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਅਤੇ ਫੰਕਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣਾ ਜੋ ਕਿ ਪੂਰਵਗਠਿਤ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਲਈ ਪੂਰਕ, ਇਤਫਾਕਨ, ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

35. ਟੀ.ਸੀ.ਪੀਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (a), (b) ਅਤੇ (c) ਨੂੰ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਟਾਊਨ ਐਂਡ ਕੰਟਰੀ ਪਲੈਨਿੰਗ (ਸੋਧ) ਐਕਟ 2013 (2013 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 41) ਰਾਹੀਂ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾਵਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਖ਼ਤਰੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

36. ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:

“15. ਮੌਜੂਦਾ ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ।—(1) ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਕਸ਼ੇ ਅਤੇ ਸਥਾਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੇ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਉਹ ਸਥਾਨ ਜਿੱਥੇ ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਮੰਗੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਾਂ ਸੁਝਾਅ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸੋਧ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(3) ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਨਕਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨਕਸ਼ੇ ਨੂੰ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਸਥਾਨਾਂ ਦਾ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।(4) ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਨਕਸ਼ਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

37. ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਕਸ਼ੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੇ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਮੰਗਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਾਂ ਸੁਝਾਅ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਕਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਕਸ਼ੇ ਨੂੰ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

38.. ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15-ਏ "ਧਾਰਾ 15(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦਾ ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਲੰਬਿਤ ਭੂਮੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਫ੍ਰੀਜ਼ ਕਰਨ" ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਟੀ.ਸੀ.ਪੀਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 "ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦਾ ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਫ੍ਰੀਜ਼ ਕਰਨ" ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਟੀ.ਸੀ.ਪੀਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17(1) "ਅੰਤਰਿਮ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾਵਾਂ" ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।

39. ਟੀ.ਸੀ.ਪੀਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 18, 19 ਅਤੇ 20 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ:

“18. ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ।—ਇੱਕ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਹੋਵੇਗੀ-

a) ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਭੂਮੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਓ;
b) ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਖੇਤਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੋ, -
    a. ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ, ਉਦਯੋਗਿਕ, ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਦੇਸ਼,
    b. ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਥਾਵਾਂ, ਪਾਰਕ ਅਤੇ ਬਗੀਚੇ, ਹਰੀ ਪੱਟੀ, ਚਿੜੀਆਘਰ ਅਤੇ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ,
    c. ਜਨਤਕ ਅਦਾਰੇ ਅਤੇ ਦਫ਼ਤਰ,
    d. ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ;

    ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਰਿੰਗ ਸੜਕਾਂ, ਧਮਣੀ ਸੜਕਾਂ, ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੜਕਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵਾਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਮਾਰਗਾਂ ਦਾ ਪੈਟਰਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ;

c) ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ, ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ, ਬੱਸ ਟਰਮੀਨਲ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ;

d) ਆਮ ਲੈਂਡਸਕੇਪਿੰਗ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਬਣਾਉਣਾ;

e) ਪਾਣੀ, ਡਰੇਨੇਜ, ਬਿਜਲੀ ਵਰਗੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿਓ;

f) ਖੇਤਰੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਅਧਾਰਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਨਾ, ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਥਾਨ, ਉਚਾਈ, ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬਣਤਰਾਂ ਦੇ ਆਕਾਰ, ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਥਾਵਾਂ, ਕੋਰਟ-ਯਾਰਡ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਜਿਸ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਢਾਂਚਿਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਹਰੇਕ ਸੈਕਟਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਹਾੜੀ ਆਰਕੀਟੈਕਚਰ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਕਾਬ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਢਲਾਣ ਵਾਲੀ ਛੱਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਸਮੇਤ";

g) ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਆਧਾਰਿਤ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਸਰਕੂਲੇਸ਼ਨ ਪੈਟਰਨ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਰੱਖਣਾ;

h) ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਢਾਂਚਿਆਂ ਦੇ ਆਰਕੀਟੈਕਚਰਲ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ, ਉੱਚਾਈ ਅਤੇ ਅਗਲੇਰੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣਾ;

i) ਹੜ੍ਹ ਨਿਯੰਤਰਣ, *"ਅਤੇ ਲੈਂਡ ਸਲਾਈਡ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ", ਹਵਾ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ, ਕੂੜੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਅਤੇ ਆਮ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ ਉਪਾਅ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।

19. ਡਰਾਫਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪਲਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ।—(1) ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਫੈਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਰਾਫਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪਲਾਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਤਰਾਜ਼ ਮੰਗੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੁਝਾਅ ਮੰਗੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਡਰਾਫਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪਲਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵੇਰਵੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਅਰਥਾਤ:-

i. ਮੌਜੂਦਾ ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ;19 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਟਾਊਨ ਐਂਡ ਕੰਟਰੀ ਪਲੈਨਿੰਗ (ਸੋਧ) ਐਕਟ 2013 (2013 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ. 41) ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ii. ਇੱਕ ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਰਿਪੋਰਟ, ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਚਾਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ, ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ;

iii. ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਪੜਾਅ;

iv. ਡਰਾਫਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪਲਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ;

v. ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਦੀ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਅਨੁਮਾਨ।

(2) ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੱਬੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ। ਅਤੇ, ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਧੀ ਗਈ ਯੋਜਨਾ , ਸਾਰੇ ਜੁੜੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ, ਯੋਜਨਾਵਾਂ, ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਚਾਰਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜੋ।

20. ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ।—(1) ਸੈਕਸ਼ਨ 19 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸੋਧਾਂ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ ਜਾਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰੋ ਜੋ ਇਸ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਸੋਧਾਂ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਮੰਗੇਗੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਦਾ।

(3) ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਸੁਣਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(4) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗੀ। ਉਹ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(5) ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗੀ।

(6) ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅੰਤਰਿਮ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਅੰਤਰਿਮ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਭਿੰਨ ਹਨ।"

40. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ, ਉਦਯੋਗਿਕ, ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਖੁੱਲੇ ਸਥਾਨਾਂ, ਪਾਰਕਾਂ ਅਤੇ ਬਗੀਚਿਆਂ, ਹਰੀਆਂ ਪੱਟੀਆਂ, ਚਿੜੀਆਘਰਾਂ ਅਤੇ ਖੇਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨਾਂ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਆਮ ਲੈਂਡਸਕੇਪਿੰਗ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪਾਣੀ, ਡਰੇਨੇਜ, ਬਿਜਲੀ ਵਰਗੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਖੇਤਰੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਿਆਪਕ-ਆਧਾਰਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਸਥਾਨ, ਉਚਾਈ, ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਢਾਂਚਿਆਂ ਦੇ ਆਕਾਰ, ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਥਾਵਾਂ, ਕੋਰਟ-ਯਾਰਡਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਹਰੇਕ ਸੈਕਟਰ ਦੇ ਅੰਦਰ. ਢਾਂਚਿਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਾੜੀ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਫੇਸਡ ਕੰਟਰੋਲ ਅਤੇ ਢਲਾਣ ਵਾਲੀ ਛੱਤ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਸਮੇਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

41. . ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਾੜੀ ਆਰਕੀਟੈਕਚਰ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਫੇਸਡ ਕੰਟਰੋਲ ਅਤੇ ਢਲਾਣ ਵਾਲੀ ਛੱਤ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਜੇ), ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੜ੍ਹ ਕੰਟਰੋਲ, ਲੈਂਡ ਸਲਾਈਡ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਹਵਾ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ, ਕੂੜੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਅਤੇ ਆਮ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

42. ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 19(1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਿਆਰ ਡਰਾਫਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪਲਾਨ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਰਾਫਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪਲਾਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਮੰਗਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨੋਟਿਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ, ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਚਾਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਇੱਕ ਬਿਰਤਾਂਤ ਰਿਪੋਰਟ, ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ, ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ ਨੂੰ ਦਰਸਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖਰੜਾ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਡਰਾਫਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪਲਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਦੀ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਅਨੁਮਾਨ।

43. ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਨੱਬੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਦਿਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਡਰਾਫਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪਲਾਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਕਰੇ ਜੋ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਡਰਾਫਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪਲਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਯੋਜਨਾ, ਸਾਰੇ ਜੁੜੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ, ਯੋਜਨਾਵਾਂ, ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਚਾਰਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

44. ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੈਕਸ਼ਨ 19 ਅਧੀਨ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸੋਧਾਂ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਜੋ ਇਸ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਸੋਧਾਂ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਦੁਆਰਾ, ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ

45. ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਮੰਗੇਗੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ। ਇਸ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ,

ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਸੁਣਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਉਹ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗੀ। ਖੇਤਰ. ਇਸਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਇਹ ਉਪਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅੰਤਰਿਮ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਅੰਤਰਿਮ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਭਿੰਨ ਹਨ।

B. ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ-IV ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ/ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ।

46. ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦਾ ਅਧਿਆਇ-IV ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਕੋਡ ਹੈ, ਜੋ ਡਰਾਫਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪਲਾਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ, ਡਰਾਫਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪਲਾਨ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ, ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। , ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ।

47. ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸੋਧਾਂ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋ ਇਹ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਇਹ ਉਪਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਸੋਧਾਂ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ

ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਣਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

48. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦਾ ਚੈਪਟਰ-IV ਦੋ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ 19 ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਜਿੱਥੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਤਰਾਜ਼ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਦਾ ਦੂਜਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੇ ਇਤਰਾਜ਼ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

49. ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਆਇ-IV ਦੀ ਇੱਕ ਪੜਚੋਲ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਹਨ।

50. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਿਨਾਮਾਈਡ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ 20 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਰਜ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

“7. ਤੀਸਰਾ ਨਿਰੀਖਣ ਜੋ ਅਸੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਨਾਲੋਂ ਵਿਧਾਨਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ, ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਰੇਖਾ ਇੱਕ ਭਰਮ ਵਿੱਚ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ, ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਅਭੇਦ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ, ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਵਿਧਾਨਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀ ਦਿੱਖ ਵਿੱਚ ਫਿੱਕੀ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨਿਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਰੇਖਾ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼, "ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਅਸੰਭਵ" ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੇਖਾ ਖਿੱਚੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਆਮ ਅਤੇ ਖਾਸ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ" ਵਜੋਂ

ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। "ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਿਕ ਐਕਟ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਆਮ ਆਚਰਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੋਗੇਂਦਰ ਮੋਹਨ ਸੇਨਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਕੇਸ; ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਐਕਟ ਨੀਤੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਦਿਸ਼ਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਖਾਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। “ਵਿਧਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ; ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਖਾਸ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ, ਖਾਸ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਜੋ ਖਾਸ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਆਮ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ: "ਨਿਯਮ-ਨਿਰਮਾਣ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਛਾਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਰਗ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਆਮ ਅਰਜ਼ੀ ਵਾਲੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵੱਲ ਸੇਧਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ" ਜਦੋਂ ਕਿ, "ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ"। ਪਰ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅੰਤਰ ਹੈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੱਚ ਹੋਵੇ। .....”

51. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਈਨਾਮਾਈਡ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਵਿਧਾਨਿਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਲਕੀਰ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਅਸੰਭਵ ਹੈ, ਇਸਨੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਲਕੀਰ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਫੰਕਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਆਮ ਅਤੇ ਖਾਸ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ" ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਿਕ ਐਕਟ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਐਕਟ ਨੀਤੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਦਿਸ਼ਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਖਾਸ ਕੇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਖਾਸ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਜੋ ਖਾਸ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਆਮ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਛਾਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਰਗ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਆਮ

ਅਰਜ਼ੀ ਵਾਲੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵੱਲ ਸੇਧਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਨਿਰਣਾਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

52. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਤਿਆਰੀ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ

ਟੀ.ਸੀ.ਪੀਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਾਰੇ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਡੈਲੀਗੇਟਿਡ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਛਾਣੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਆਮ ਅਰਜ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ।

53. ਤੁਲਸੀਪੁਰ ਸ਼ੂਗਰ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਏਰੀਆ ਕਮੇਟੀ, ਤੁਲਸੀਪੁਰ 21 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਯੂ.ਪੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਟਾਊਨ ਏਰੀਆ ਐਕਟ, 1914 ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਔਡੀ ਅਲਟਰਮ ਪਾਰਟਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਕਤ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਤੀਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

“7. .....ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਚਰਿੱਤਰ ਪੱਖੋਂ ਵਿਧਾਨਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਬਾਕੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਭੂਗੋਲਿਕ ਖੇਤਰ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਸਬੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਘੋਸ਼ਣਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਇੱਕ ਸ਼ਰਤੀਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਗੈਰ-ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਪ੍ਰੋ. ਐਸ.ਏ. ਡੀ ਸਮਿਥ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ (ਤੀਜੀ ਐਡ.) ਵਿੱਚ ਪੀ. 163:

"ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਫੰਕਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਵਰਗੀਕਰਨ ਔਡੀ ਅਲਟਰਮ ਪਾਰਟਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕਾਰਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨਕ ਸਾਧਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪੇਰੈਂਟ ਐਕਟ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

9. ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਹਾਂ ਕਿ ਅਧਿਕਤਮ "ਆਡੀ ਅਲਟਰਮ ਪਾਰਟਮ" ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਰਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।"

54. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਯੂ.ਪੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਟਾਊਨ ਏਰੀਆ ਐਕਟ, 1914 ਨੇ ਐਕਟ ਦੇ ਬਾਕੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਭੂਗੋਲਿਕ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ
55. ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਸਬੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਘੋਸ਼ਣਾ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਸੀ।

21. [1980] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1111 : (1980) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 295 : 1980 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 38

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੋਗੇਂਦਰ ਮੋਹਨ ਸੇਨਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ

56. ਸੁੰਦਰਜਸ ਕਨਿਆਲਾਲ ਭਤੀਜਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਲੈਕਟਰ, ਠਾਣੇ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ 22 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬੰਬੇ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 3(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਡਰਾਫਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ (ਛੋਟੇ ਲਈ, "ਬੀਪੀਐਮਸੀ ਐਕਟ "). ਡਰਾਫਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ "ਕਲਿਆਣ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ" ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹੈ। ਉਕਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਵਲੋਂ ਕਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਡਰਾਫਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਉਲਹਾਸਨਗਰ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਲਿਆਣ ਨਿਗਮ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅੰਤਿਮ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਲਹਾਸਨਗਰ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਲਿਆਣ ਨਿਗਮ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਕੋਲ ਵਜ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਬੀਪੀਐਮਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਤਿਮ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ:

"28. ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਯਮ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਰਕਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਵਿਧਾਨਿਕ ਐਕਸ਼ਨ ਪਲੈਨਰੀ ਜਾਂ ਮਾਤਹਿਤ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਲੋੜ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੁਣਵਾਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਇਸ ਲਈ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਸੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। "

57. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖਰੜਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ, ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਲੋੜ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਨੂੰਨ ਇਸ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

58. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੁਣੇ ਮਿਉਂਸੀਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਮੋਟਰਜ਼ ਐਂਡ ਬਿਲਡਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ 23 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸਮਾਨ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

22 [1989] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 405 : (1989) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 396 : 1989 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 202

23 [2004] 2 ਸਪਲਾਈ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 207 : (2004) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 796 : 2004 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 348

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਖੇਤਰੀ ਅਤੇ ਟਾਊਨ ਪਲਾਨਿੰਗ ਐਕਟ, 1966 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, "ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ ਐਕਟ")। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਐਮਆਰਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਅਧੀਨ ਯੋਜਨਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਵੀ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

"5. ਡੀਸੀਆਰ ਬਣਾਉਣਾ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨਾ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 37 ਨੂੰ ਡੀਸੀਆਰ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਡੀਸੀਆਰ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਉਹ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 37(2) ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 37(2) ਵਿੱਚ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਧਾਰਾ 37 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਖੁਦ ਉਸ ਲੋੜ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕਿਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਵਿਧਾਨਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸੇ ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ "ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ" ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਯੋਗ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਪਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਸਿਨਾਮਾਈਡ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ [(1987) 2

ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 720], ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਪੈਰਾ 5 ਅਤੇ 27. ਦੇਖੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਚ.ਐਸ.ਐਸ.ਕੇ.ਨਿਆਮੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [(1990) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 516] ਅਤੇ ਕੇਨਰਾ ਬੈਂਕ ਬਨਾਮ ਦੇਬਾਸਿਸ ਦਾਸ [(2003) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 557 : 2003 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (ਐੱਲ

59. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਣੇ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਕੰਟਰੋਲ ਨਿਯਮ (ਡੀਸੀਆਰ) ਬਣਾਉਣਾ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨਾ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜ ਹਨ।

60. ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਸਿਵਾਏ ਜਦੋਂ ਮੂਰਤੀ ਖੁਦ ਉਸ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। . ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕਿਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਵਿਧਾਨਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

61. ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਏਅਰਕ੍ਰਾਫਟ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰਸ24 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਰਨਾਟਕ ਟਾਊਨ ਐਂਡ ਕੰਟਰੀ ਪਲੈਨਿੰਗ ਐਕਟ, 1961 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ.

62. ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਰਾਜੀਵ ਸੂਰੀ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ 25 ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ, ਜੋ ਕਿ ਆਮ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਕਾਰਜ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਵਿਧਾਨਕ ਰੰਗਤ.

63. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਯਤ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ, ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਡੈਲੀਗੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ

ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਡੈਲੀਗੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

C. ਕੀ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ?

64. ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਨੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਅਜਿਹਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਵਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਨਜੀਟੀ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ।

24 [2012] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 881 : (2012) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 442 : 2012 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 50

25 [2021] 15 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 283 : (2022) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1: 2021 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 4

65. ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵੀ.ਕੇ. ਨਸਵਾ ਬਨਾਮ ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ, ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਸ26, ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਇਨ-ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲੇ ਰਾਹੀਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਝੰਡੇ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਜਾਂ ਫਲੈਗ ਕੋਡ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, 2002 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਵਿਕਲਪਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ.

66. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

“6. ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਬੇੜਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨਾ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

7. ਮੱਲਿਕਾਰਜੁਨ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਏ.ਪੀ. ਰਾਜ ਵਿੱਚ [(1990) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 707 : 1990 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (ਐੱਲ ਅਤੇ ਐੱਸ) 387 : (1990) 13 ਏ.ਟੀ.ਸੀ 724 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1990 ਐਸ.ਸੀ 1251] ਅਤੇ ਵੀ.ਕੇ. ਸੂਦ ਬਨਾਮ ਵਿਭਾਗ ਸਿਵਲ ਏਵੀਏਸ਼ਨ ਦੇ [1993 ਸਪਲਾਈ (3) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 9 : 1993 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (ਐੱਲ ਅਤੇ ਐੱਸ) 907 : (1993) 25 ਏ.ਟੀ.ਸੀ 68 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1993 ਐਸ.ਸੀ 2285], ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ

ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 226, ਕੋਲ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਲਾਹਕਾਰੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਨਾ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਚਿਤ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 309 ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਹੜੱਪ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀਆਂ ਅਤੇ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 309 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉੱਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦੀਆਂ। ਉਕਤ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਰਿੰਦਰ ਚੰਦ ਹੇਮ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਯੂਟੀ, ਐਚ.ਪੀ. [(1971) 2 ਐਸਸੀਸੀ 747 : ਏਆਈਆਰ 1971 ਐਸਸੀ 2399], ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।

26. [2012] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 912 : (2012) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 542 : 2012 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 10

8. ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਐਚ.ਪੀ. ਬਨਾਮ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ [(1985) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 169 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1985 ਐਸ.ਸੀ 910], ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਪੰਨਾ 174, ਪੈਰਾ 4)

“4. ... ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰੈਗਿੰਗ ਦੀ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਅਸਿੱਧੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਪਈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਉਹੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਾਖਾ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।” 9. ਆਸਿਫ਼ ਹਮੀਦ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਜੇ

10. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਦੇਵਕੀ ਨੰਦਨ ਅਗਰਵਾਲ [1992 ਸਪਲਾਈ (1) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 323 : 1992 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (ਐੱਲ ਅਤੇ ਐੱਸ) 248 : (1992) 19 ਏ.ਟੀ.ਸੀ 219 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1992 ਐਸ.ਸੀ 96], ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਪੰਨਾ 332, ਪੈਰਾ 14)

“14. ... ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਘੇਰਾ ਵਧਾਵੇ।... ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਖ ਸਕਦੀ, ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਖ ਸਕਦੀ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

11. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸਰਹਿੰਦ ਕੋਪ ਵਿੱਚ। ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ-ਕਮਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸਰਵਿਸ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ [(1999) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 82 : 1999 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (ਐੱਲ ਅਤੇ ਐੱਸ) 1054 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1999 ਐਸ.ਸੀ 1351], ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਅਦਾਲਤਾਂ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ"। ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਧਾਨਿਕ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ "ਜੋ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਛੱਡੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ"।

12. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸ.ਐਸ.ਐਨ. ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਮਹੂਰੀ ਸੁਧਾਰਾਂ ਲਈ [(2002) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 294 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ 2002 ਐਸ.ਸੀ 2112] ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਐਕਟ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਐਕਟ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨਾ ਸੰਸਦ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਮਾਈਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਬਨਾਮ ਟਿਸਕੋ [(2001) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 358] ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ।

13. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਭਲਾਈ ਐਸ.ਐਸ.ਐਨ. ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [(1989) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 187 : 1989 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (ਐੱਲ ਅਤੇ ਐੱਸ) 569], ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਸੰਸਦ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਬਾਹਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਖਾਸ ਹਿੱਸਾ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। (ਜੇ ਅਤੇ ਕੇ ਦੇ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਏ.ਆਰ. ਜ਼ੱਕੀ [1992 ਸਪਲਾਈ (1) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 548 : 1992 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (ਐੱਲ ਅਤੇ ਐੱਸ) 427 : (1992) 20 ਏ.ਟੀ.ਸੀ 285 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1992 ਐਸ.ਸੀ 1546] ਵੀ ਦੇਖੋ।)

14. ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੀ. ਹਿੰਦੂਜਾ [(2003) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 195 : 2003 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (ਸੀ.ਆਰ.ਆਈ) 1314 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ 2003 ਐਸ.ਸੀ 2612] ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਨੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

15. ਇੱਥੇ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੇਰਲਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਨਾਮ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਦੀ ਕੌਂਸਲ [(2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 353 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ 2010 ਐਸ.ਸੀ 2532] ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ; ਨਿਆਂਇਕ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ; ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸਰਗਰਮੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸੰਜਮ ਦੀ ਲੋੜ ਆਦਿ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ: (ਐਸਸੀਸੀ ਪੀ. 361, ਪੈਰਾ 13)

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੋਗੇਂਦਰ ਮੋਹਨ ਸੇਨਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ

“13. ... '19. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਕਹਾਂਗੇ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਐਕਟ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨਾ ਸੰਸਦ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ।' [ਐਡੀ. : ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਬਨਾਮ ਐਸ.ਐਸ.ਐਨ. ਜਮਹੂਰੀ ਸੁਧਾਰਾਂ ਲਈ, (2002) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 294, ਪੰਨਾ. 309, ਪੈਰਾ 19।] ”

16. ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਯੂ.ਪੀ. ਬਨਾਮ ਜੀਤ ਐਸ. ਬਿਸ਼ਟ [(2007) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 586], ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੋਧ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ/ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।

17. ਦਿੱਲੀ ਜਲ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਸੀਵਰੇਜ ਐਂਡ ਅਲਾਈਡ ਵਰਕਰਜ਼ [(2011) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 568 : (2011) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (ਐੱਲ ਅਤੇ ਐੱਸ) 375] ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੁਹਿੰਮ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਜਲ ਬੋਰਡ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ। ਕਿ ਅਸਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਅਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਹੱਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। . (ਇਹ ਵੀ ਵੇਖੋ ਵਿਸਾਕਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ [(1997) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 241 : 1997 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (ਸੀ.ਆਰ.ਆਈ) 932 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1997 ਐਸ.ਸੀ 3011]; ਕਾਮਨ ਕਾਜ਼ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ [(2008) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 511 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ 2016 ਐਸ.ਸੀ] ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਵਿਨਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਏ.ਪੀ. ਰਾਜ [(2009) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 212 : (2009) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (ਸੀ.ਆਰ.ਆਈ) 629 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ 2009 ਐਸ.ਸੀ 2266])

18. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਹੁਤ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। **ਨਾ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਹੈ।**

[ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ]

67. ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖ ਹੋਣ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਪਾਲਿਕਾ, ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ। ਹਰ ਸ਼ਾਖਾ ਸਹਿ-ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵ, ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ। ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ। ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਜ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਕੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਕਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਪਿੱਛੇ ਨੀਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਲਈ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਵੱਖਰਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਿੱਸਾ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਉਪਲਬਧ ਸੀਮਤ ਆਧਾਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਲਾਹਕਾਰੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਨਾ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ, ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਹੜੱਪਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਅਦਾਲਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 309 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਨਿਯਮ-ਨਿਰਮਾਣ ਸ਼ਕਤੀ ਉੱਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ।

68. ਇਹ ਇੱਕ ਤੈਅਸ਼ੁਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਨੀਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨਪਾਲਿਕਾ ਜਾਂ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਐਕਟ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਹੈ।

69. ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ, ਮਨੋਜ ਨਰੂਲਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ27 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ, ਕੀ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਜਾਂ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗਤਾ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

67. ਇੱਥੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉਠਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ, ਕੀ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ 1951 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗਤਾ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਜਵਾਬ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਅਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ।

27. [2014] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 965 : (2014) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1 : 2014 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 568

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੋਗੇਂਦਰ ਮੋਹਨ ਸੇਨਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ

70.ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਤਪਾਲ ਸੈਣੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ, 1972 ਦੀ ਧਾਰਾ 118 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਨਿਪਟੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

71. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਡੈਲੀਗੇਟ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ। ਜੇਕਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਤੇ 32 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਅਸਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ, ਤਾਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਸੀਮਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲਾ, ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਨਹੀਂ' ਹੋਵੇਗਾ।

72.. ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹੁਕਮ ਇਸ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡੈਲੀਗੇਟ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਟੀਸੀਪੀ ਐਕਟ ਰਾਜ

ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਨਜੀਟੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਬੇੜੀਆਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਢੰਗ.

D. ਕੀ ਮੰਤਰੀ ਟੇਕਜ਼ੋਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਪੈਰਾ 47 ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣ ਨਿਆਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ?

73. ਮੰਤਰੀ ਟੇਕਜ਼ੋਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਿਜੀ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

"27. 2017 ਦੇ ਸੀ.ਏ ਨੰਬਰ 4923-24 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰਾਜ ਕਰਨਾਟਕ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਉਦੈ ਹੋਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਵੀ ਬਫਰ ਜ਼ੋਨ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੈ। ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ, 2015 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਜਲ ਭੰਡਾਰਾਂ ਅਤੇ ਡਰੇਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਝੀਲਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜਕਾਲੂਵ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਫਰ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਦੁਖੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਫਰ ਜ਼ੋਨ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ/ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਉਸਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਵਿੱਚ 95% ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਢਾਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ/ਨਿਯਮ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ, ਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਐਨਜੀਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

28. ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵੀ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਝੀਲਾਂ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ 30 ਮੀਟਰ ਬਫਰ ਜ਼ੋਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ, ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਡਰੇਨਾਂ ਤੋਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 50 ਮੀਟਰ, 25 ਮੀਟਰ ਅਤੇ 15 ਮੀਟਰ ਦਾ ਬਫਰ ਜ਼ੋਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਡਰੇਨ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਮਾਪਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। . ਐੱਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਫਰ ਜ਼ੋਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਝੀਲ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ 75 ਮੀਟਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ, ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਤੀਸਰੀ ਡਰੇਨ ਤੋਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 50, 35 ਅਤੇ 25 ਮੀਟਰ ਤੱਕ ਬਫਰ ਜ਼ੋਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ

ਜਾਵੇ। ਬਫਰ ਜ਼ੋਨ ਦੀ ਪਰਿਵਰਤਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਾਰ ਦੇ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ, 2015 ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਜਾਂ ਉਕਤ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ। "

74. ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

"29. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸਾਜਨ ਪੂਵਈਆ ਨੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੋਗੇਂਦਰ ਮੋਹਨ ਸੇਨਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ

2016 ਦੇ ਸੀ.ਏ ਨੰਬਰ 5016 ਅਤੇ 8002-03 (ਜਵਾਬਦਾਤਾ 9 ਅਤੇ 10) ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਉਸਨੂੰ 4-5-2016 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰਾ 1 ਵਿੱਚ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੀਆਂ ਆਮ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ [ਫਾਰਵਰਡ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ, 2016 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ 1409] ਸਿਵਾਏ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 9 ਅਤੇ 9 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ 10. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, 2017 ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਨੰ. 4923-24 ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹੋਰ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 9 ਅਤੇ 10 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

75. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਫਾਰਵਰਡ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 4 ਮਈ 2016 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰਾ 1 ਵਿੱਚ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੀਆਂ ਆਮ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 9 ਅਤੇ 10 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 9 ਅਤੇ 10 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹੋਰ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੰਤਰੀ ਟੇਕਜ਼ੋਨ

ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਪੈਰਾ 47 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 9 ਅਤੇ 10 ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੈਰਾ 60-61 ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

76. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਧਨਵੰਤੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰਸ29 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੰਧਨਯੋਗ ਉਦਾਹਰਨ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"9. ..... ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ। ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਇਕੋ ਇਕ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਪਾਬੰਦ ਕਰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ

28 2016 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ 1409

29 [1996] 5 ਸਪਲਾਈ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 32 : (1996) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 44 : 1996 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 911

ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਅਨੁਪਾਤ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰੋ। ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਸੁਚੱਜੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਰ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਸੂਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ- (i) ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ, ਪ੍ਰਤੱਖ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਤ। ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖੋਜ ਉਹ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਜੋ ਜੱਜ ਸਿੱਧੇ, ਜਾਂ ਅਨੁਭਵੀ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ; (ii) ਤੱਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ; ਅਤੇ (iii) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਨਿਰਣਾ। ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਤੱਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਸਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹਰ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਤਰਕ ਨਾਲ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਨਿਰਣੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਾਸ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨਤਾ ਜੋ ਕਿ ਉੱਥੇ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੱਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਅਤੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕੇਸ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸਮੀਕਰਨ ਪਾਏ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਨੂੰ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਕੱਢਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਾਰ ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਗਈ ਹਰ ਨਿਰੀਖਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਕਾਰਨ

ਜਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਕੱਲੇ ਇਕ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਬੰਧਨ ਹੈ। ਇਕੱਲਾ ਠੋਸ ਫੈਸਲਾ ਹੀ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਸ ਲਈ ਬੰਧਨ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਅਮੂਰਤ ਅਨੁਪਾਤ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੈ, ਜੋ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕੱਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਹ ਕੀ ਸੀ, ਬਾਈਡਿੰਗ ਹੈ।. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 141 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਜੋ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਇਆ ਹੈ ਜੋ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਉਦਾਹਰਨ ਤਾਕ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਤੱਕ ਕਟੈਤੀਯੋਗ ਨਿਯਮ ਹੈ ਜੋ ਇਸਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਨਿਰਣਾਇਕ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।"

77. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਪੈਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਧਨਵੰਤੀ ਦੇਵੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਢਣਾ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਾਰ ਇਸਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਗਈ ਹਰ ਨਿਰੀਖਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਦਾਲਤੀ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਇਆ ਹੈ ਜੋ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

78. ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ, ਮੰਤਰੀ ਟੇਕਜ਼ੋਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 47 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ/ਨਿਯਮ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ, ਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਐਨਜੀਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਐਨਜੀਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਉਕਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਬਫਰ ਜ਼ੋਨਾਂ ਦਾ ਵੀ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ 2015 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ। ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਐਨਜੀਟੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੰਤਰੀ ਟੇਕਜ਼ੋਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਪੈਰਾ 47 ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਜਾਂ ਅਨੁਪਾਤ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

79. ਅਸੀਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ (ਸੜਕ ਵਿਕਾਸ) ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇਅ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਵੀ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ ਐਮਆਰਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 154 ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ। 14 ਨਵੰਬਰ 2017 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੁਆਰਾ 19 ਮਈ 2015 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ

ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਯੋਜਨਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰ ਲਈ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ

ਵਿਕਾਸ/ਓਪਨ ਸਪੇਸ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ"। ਇਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਹਾੜਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ 100 ਫੁੱਟ ਦਾ ਖੇਤਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਐਫਐਸਆਈ ਜਾਂ ਟੀਡੀਆਰ ਲਈ ਕੋਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

"92. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਨੇ 14-11-2017 ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਾਰਨਾਂ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਫਾਈਲ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪੈਰਾ 17(e) ਵਿੱਚ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਤਕਨੀਕੀ ਮਾਹਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਪਗਨਡ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਪਹਾੜੀਆਂ" ਕੀ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਸਬਿਆਂ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਸਥਿਰ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹਨ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਹੁਦਰਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ, ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਖੇਤਰੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੰਬਲ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸਧਾਰਨ ਜਾਂ ਹੰਗਾਮੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਣਹੋਂਦ, ਕਿਸੇ ਸਹਾਇਕ ਮਾਹਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਮਨਮਾਨੀ ਅਭਿਆਸ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ [ਆਮ ਆਦਮੀ ਲੋਕਮੰਚ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, 2015 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ 11] 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ, ਸਿਰਫ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

93. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਿਰਪੱਖ ਨਿਰਣਾ [ਹਰਸ਼ਦਾ ਕੋਪ. ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, 2018 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਬੰਮ 2576 : (2018) 6 ਬੋਮ ਸੀਆਰ 154] ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਧਾਰਾ 154 (ਮਿਤੀ 14-11-2017) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਕਾਨੂੰਨ. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਕਿ ਰਾਜ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਿਉਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ, ਕਿਸੇ ਸਹਾਇਕ ਮਾਹਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮਨਮਾਨੀ ਵਰਤੋਂ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਮਆਰਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 154 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਐਨਜੀਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

E. ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ 2041

80. ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ, ਡਰਾਫਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪਲਾਨ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਅਧਿਆਇ 12.10 ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

81. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ "ਗਰੀਨ ਬੈਲਟ" ਖੇਤਰਾਂ, ਕੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“12.11.4 ਐਲ.ਡੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦਾ ਹੁਕਮ

ਕਿ ਇਹ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਸੁਲਝੀ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਕੇਸ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ। ਸੀਮਾ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਮੰਨੇ ਬਿਨਾਂ, ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟਿਬਿਊਨਲ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਮਾਮਲਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜੰਗਲਾਂ ਅਤੇ ਹਰੀ ਪੱਟੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਰੀ ਪੱਟੀ ਖੇਤਰ ਉਹ ਖੇਤਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਢਾਂਚਿਆਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ। ਆਈ.ਡੀ.ਪੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ। ਇਹਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਉਸਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਉਸਾਰੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜੰਗਲਾਤ ਸੰਭਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਭਾਵ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜੰਗਲ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ

ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੀ ਇਮਾਰਤ ਇੱਕ ਮੰਜ਼ਿਲਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਮੰਜ਼ਿਲਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਹੈ। ਟਾਊਨ ਪਲਾਨਿੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ

ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਅਨੁਸਾਰੀ ਰਾਜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟਾਊਨ ਪਲਾਨਿੰਗ ਦਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ।"

82.. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ "ਗਰੀਨ ਬੈਲਟ" ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਗਰੀਨ ਬੈਲਟ" ਖੇਤਰ ਉਹ ਖੇਤਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹੈ ਅਤੇ ਢਾਂਚਿਆਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਪੁਰਾਣੀ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ। ਇਹਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਵੀਂ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਉਸਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਜੰਗਲੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਐਫਸੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।

83. ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਥੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਕੈਬਿਨੇਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਲਾਟਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਰੁੱਖ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਗਰੀਨ ਬੈਲਟ" ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸਿਰਫ ਚੁਬਾਰੇ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗੀ।

84. ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਲੰਬਕਾਰੀ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਹਰੀਜੱਟਲ ਉਸਾਰੀ ਨਾਲੋਂ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਥਾਂ ਹੋਵੇਗੀ।

85. ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ "ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ ਜ਼ੋਨਿੰਗ" ਅਤੇ "ਵਿਕਾਸ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਿਯਮਾਂ" ਦੇ ਅਧਿਆਏ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। "ਗਰੀਨ ਬੈਲਟ" ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇੱਕ ਪਾਰਕਿੰਗ ਮੰਜ਼ਿਲ ਇੱਕ ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੇ ਰਹਿਣ ਯੋਗ ਚੁਬਾਰੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਮਤ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਕਿੰਗ ਫਲੋਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸਿਰਫ਼ ਉੱਥੇ ਹੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪਲਾਟ ਦੀ ਮੋਟਰ ਸੜਕ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਹੋਵੇ। ਅਧਿਕਤਮ ਆਗਿਆਯੋਗ ਉਚਾਈ 10 ਮੀਟਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਧਿਕਤਮ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਦੂਰ 1.0 ਹੋਵੇਗਾ। ਕੋਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਰ1 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ 'ਤੇ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਉਸੇ ਪਲਿੰਥ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਅਤੇ ਕੱਟਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜ਼ਮੀਨ

ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਰਾਸਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਵੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

86. ਡੁੱਬਣ ਅਤੇ ਖਿਸਕਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"17.2.2.9. ਡੁੱਬਣ ਅਤੇ ਸਲਾਈਡਿੰਗ ਖੇਤਰ

i. ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਣ ਅਤੇ ਸਲਾਈਡਿੰਗ ਖੇਤਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ii. ਕੋਰ/ਗਰੀਨ ਏਰੀਆ ਅਤੇ ਨਾਨ-ਕੋਰ ਏਰੀਆ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਿਯਮ ਸਿੰਕਿੰਗ ਅਤੇ ਸਲਾਈਡਿੰਗ ਏਰੀਆ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।

iii. ਭੂਮੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਮਲਾ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿੰਕਿੰਗ ਅਤੇ ਸਲਾਈਡਿੰਗ ਜ਼ੋਨਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ, ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ/ਮੁੜ-ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੰਸਲਟੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ/ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐੱਸ.ਪੀ.ਏ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿੰਕਿੰਗ ਅਤੇ ਸਲਾਈਡਿੰਗ ਜ਼ੋਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ/ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਮਿੱਟੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ। ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

87. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

88. ਅਸੀਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਅ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਣਗੇ।

89. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਉਸ ਡੈਲੀਗੇਟ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਟੀ.ਸੀ.ਪੀਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਅਜਿਹਾ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰਨ ਲਈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਐਨਜੀਟੀ ਨੇ ਡੈਲੀਗੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਬੇੜੀਆਂ ਲਗਾ

ਇੱਕ ਦੁਖੀ ਨਾਗਰਿਕ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ, ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦਾ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਪਹਿਲਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਿਮ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ। ਸਾਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ 97 ਇਤਰਾਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 97 ਇਤਰਾਜ਼ਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, 5 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਹੋਰ ਢਿੱਲ ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।

90. ਐੱਨਜੀਟੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਐੱਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ । ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਓ.ਏ. ਐਨਜੀਟੀ ਐਕਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ।

91. ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਐੱਨਜੀਟੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹੁਕਮ ਕਿਸੇ ਡੈਲੀਗੇਟ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਡੈਲੀਗੇਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਬੇੜੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।

2023 ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕੇਸ (ਸੀ) ਨੰ.

F. ਕੀ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਨੂੰ 14 ਅਕਤੂਬਰ 2022 ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 2022 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 5960 ਦੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਇਸੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਸੀ?

92. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ 8 ਫਰਵਰੀ 2022 ਨੂੰ ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ 97 ਇਤਰਾਜ਼/ਸੁਝਾਅ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਉਹੀ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਐਨਜੀਟੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਲ 2041 ਤੱਕ 22,450 ਹੈਕਟੇਅਰ ਐਸਪੀਏ ਲਈ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, 2022 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 23 ਅਤੇ 37 ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਡਰਾਫਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪਲਾਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

93. ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ 2022 ਦੇ ਓ.ਏ ਨੰਬਰ 297 ਵਜੋਂ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਨੇ 12 ਮਈ 2022 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਪਾਰਟ ਐਡ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾਫਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪਲਾਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

94. ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ - ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 2022 ਦੇ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਪੀ ਨੰਬਰ 5960 ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 12 ਮਈ 2022 ਦੇ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਟਾਊਨ ਐਂਡ ਕੰਟਰੀ ਪਲੈਨਿੰਗ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਧਾਨਕ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ, ਮਨਜ਼ੂਰੀਆਂ ਅਤੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਪਰਮਿਟ ਦੇਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

95. 2022 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 5960 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਐਨਜੀਟੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਦੂਜਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ, ਇਸਦੇ ਪਹਿਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ.

96. ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 2022 ਦੇ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਪੀ ਨੰਬਰ 5960 ਵਿੱਚ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜੋ 12 ਮਈ 2022 ਦੇ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

97. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, 14 ਨਵੰਬਰ 2022 ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5348-5349, 2019 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ, 2022 ਦੇ ਉਕਤ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਪੀ ਨੰ. 5960 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 5348-52019 ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਣਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ 2023 ਦੇ ਟਰਾਂਸਫਰਡ ਕੇਸ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 2 ਵਜੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

98. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਲਾਗੂ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

99. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 3 ਮਈ 2023 ਨੂੰ, ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ:

ਡਿਜੀਟਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

1. ਸਾਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗ੍ਰੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ.) ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਅੰਤਿਮ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ 'ਡਰਾਫਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ' ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ 97 ਇਤਰਾਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਹਨ।
2. ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਸੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਤਮ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਏ।
3. ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਨੂੰ ਡਰਾਫਟ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅੱਜ ਤੋਂ ਛੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਤਮ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।
4. ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅੰਤਮ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
5. ਅੱਗੇ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਡਰਾਫਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪਲਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।
6. ਅਰਜ਼ੀਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਝ ਉਸਾਰੀਆਂ ਬਿਨਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।
7. ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਉਸਾਰੀ ਬਿਨਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਉਸਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।

8. ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਬਿਨੈਕਾਰ(ਆਂ) ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਲਬਧ ਉਪਾਅ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਉਸਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

9. ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਕਿ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

10. ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ 12.07.2023 ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰੋ

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੋਗੇਂਦਰ ਮੋਹਨ ਸੇਨਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ

100. ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਟਾਊਨ ਐਂਡ ਕੰਟਰੀ ਪਲੈਨਿੰਗ ਵਿਭਾਗ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 20 ਜੂਨ 2023 ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ।

101. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦਾ ਦੂਜਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ 12 ਮਈ 2022 ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹੁਤ ਲੰਬਿਤ ਸੀ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਡਰਾਫਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪਲਾਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ 2022 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 23 ਅਤੇ 37 ਦੀਆਂ ਦੋ ਹੋਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੈਂਡਿੰਗ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਡਰਾਫਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪਲਾਨ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੀ।

102. ਐਲ ਚੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ 30 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 32 ਅਤੇ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 1985 (ਛੋਟੇ ਲਈ, "ਏਟੀ ਐਕਟ")। ਏਟੀ ਐਕਟ ਦਾ ਗਠਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 323-ਏ ਦੇ ਯੋਗ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 323-ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਏਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਲਈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਕੈਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਆਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਧਾਰਾ 32 ਅਤੇ 226 ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਮੂਲ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 78

"78. ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਲੋਕਤੰਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ 'ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜਦੋਂ ਇਸਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ, ਅਜਿਹੀ ਆਲੋਚਨਾ ਲਈ ਜਿਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਿਆਂ, ਉੱਚ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਉਹ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਿੰਤਤ ਸਨ। ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ

30 [1997] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1186 : (1997) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 261 : 1997 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 288

ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨਾ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ, ਤਨਖਾਹਾਂ, ਭੱਤਿਆਂ, ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਥਿਆਰਬੰਦ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ, ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨਾ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਸਖਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਨਾ ਹੋਣ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਜੋ ਉੱਚ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਜਾਂ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਉੱਤਮ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ

ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਉੱਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵੀਂ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ

79. ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਜਿੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਆਖਿਆ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

103. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਜਦੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਨੇ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਹੈ। ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਪਰਖਣ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਬਾਹਰ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

104. ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਹੋਰ ਵੀ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 90 ਤੋਂ 92 ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ: -

"90. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੰਨ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 226/227 ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ

ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਦੇ ਨਹੀਂ ਉਠਾਏ ਜਾਂਦੇ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟਾਲਣਯੋਗ ਦੇਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫਜ਼ੂਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਸਿੱਧੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਕੁਝ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ,

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 15 ਅਤੇ 16. ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 226/227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਸ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰੇਗਾ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਬੇਤੁਕੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਫਿਲਟਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟ 'ਤੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੀ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਯੋਗੀ ਹੋਵੇਗਾ।

91. ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿਚ ਵੀ, ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਲੋੜੀਂਦਾ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਮੂਲ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਪਾਅ, ਅਸਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੋਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗਾ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡੌਕੇਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜੋ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਮਾਮੂਲੀ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ

ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਵਿਚ ਆਰ.ਕੇ. ਜੈਨ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਲੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਫਾਲੋ-ਅੱਪ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਅ ਨਾਲ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸੁਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੋਗੇਂਦਰ ਮੋਹਨ ਸੇਨਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 323 ਏ ਜਾਂ ਅਨੁਛੇਦ 323 ਬੀ ਤੱਕ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਜਿਸ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

92. ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਇਹ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਰੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਸਿੱਧੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪੀਲ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ; ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 226/227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

105. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ

ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜਿਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਣਗੇ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੋ ਮਕਸਦ ਦੀ ਸੇਵਾ. ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਧਾਰਾ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿਚ ਨਿਯਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿਚ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਬੇਤੁਕੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਫਿਲਟਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟ 'ਤੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੀ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਯੋਗੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ, ਭਾਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 323ਏ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 323ਬੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹੋਣ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਅਧੀਨ,

ਡਿਜੀਟਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

106. ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 92 ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗਾ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਰਫ ਪੂਰਕ ਹੈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਸਬੰਧਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੇ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੇ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ) ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਕੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ।

107. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਯਤ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸਾਰੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

108. ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਿਆ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਖਿਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ: -

“12. ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਵੀ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਇਸ ਦੀ ਅਵੱਗਿਆ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਵੇਗੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 141 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹਨ। ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਅਜਿਹੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਵੇਗੀ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਭੰਬਲਭੂਸਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨੂੰ ਅਟੱਲ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ

ਨਿਆਂਇਕ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਮੌਕਾ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਤ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲੱਛਣ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲ ਕੰਮਕਾਜ ਲਈ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (ਰੈਫ. ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕਲੈਕਟਰ ਆਫ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਂਡ ਆਫੀਸ਼ੀਅਲ ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ ਬਨਾਮ ਦਯਾਨੰਦ) (ਐਸਸੀਸੀ ਪੰਨਾ.57, ਪੈਰਾ 90-91)।

109. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਚਾਰੂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਵੇਗੀ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿਚ ਭੰਬਲਭੂਸਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਿਆਂਇਕ ਸੰਸਥਾ ਦੀ

ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਤ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲੱਛਣ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲ ਕੰਮਕਾਜ ਲਈ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

110. ਨਿਪਟਾਈ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਨਿਆਂਇਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਦਾ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਉੱਤੇ ਨਿਗਰਾਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 12 ਮਈ 2022 ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਸਮੇਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਨੇ ਦੂਜੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ।

111. ਰਘੂ ਰਾਮਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰਾਜੂ ਕਾਨੂਮੁਰੂ (ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ) (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਵੀ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

“13. ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਸੀ. ਨੇ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਅਤੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਰੋਧੀ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸਥਿਤੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣਗੇ, ਜਿੱਥੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਹਨ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਓਵਰਾਂ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਣਗੇ।

112. ਐੱਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਐੱਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੂੰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਖਰੜਾ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ, ਜੋ ਇਸਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸਦੇ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ।

113. ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦਾ ਦੂਜਾ ਆਦੇਸ਼ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਹੈ, ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦਾ ਦੂਜਾ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਕਿ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨਿਆਂਇਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।

G. ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨਾ।

114. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ/ਸੰਭਾਲ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੋਗੇਂਦਰ ਮੋਹਨ ਸੇਨਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ

"31. ..... ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਜਾਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਤਬਾਹੀ ਅਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੋਵੇਂ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੱਲਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਕਾਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਸਹੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੌਜੂਦਾ ਵਾਂਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਬੇਲੋੜਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਗਾੜ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਅਸੰਤੁਲਨ ਅਤੇ ਪਤਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵਿਕਾਸ ਸੰਬੰਧੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

115. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਸਾਰ ਆਇਲ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹਲਾਰ ਉਤਕਰਸ਼ ਸਮਿਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ 33 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁੜ, ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚਕਾਰ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

"27. ਇਸ ਲਈ, ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰਾਂ। ਪਰ ਇੱਕ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸਾਰਾ ਵਿਕਾਸ ਵਾਤਾਵਰਣ ਲਈ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਾਧੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀਆਂ ਪਰਿਣਾਮਿਕ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਕੰਕਰੀਟ ਕਰਨਾ, ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ, ਝੀਲਾਂ ਦੇ ਭਰਨ ਅਤੇ ਜਲ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਹਵਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸਾਹ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਹੋਵੇ। ਵਾਤਾਵਰਣ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਸੁਰਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਦੂਜੇ ਦੀ ਵੇਦੀ 'ਤੇ ਕੁਰਬਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ...."

33 [2004] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 808 : (2004) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 392 : 2004 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 40

116. ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਸੰਬੰਧੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾ ਕੇ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਨ.ਡੀ. ਜੈਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਸ34 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

"22. ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੁਝ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵੇਲੋਰ ਸਿਟੀਜ਼ਨਜ਼ ਵੈਲਫੇਅਰ ਫੋਰਮ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [(1996) 5 ਐਸਸੀਸੀ 647] ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਐਮ.ਸੀ. ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [(2002) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 356] ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਕੇਵਲ "ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ" ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਹੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਕਾਸ ਰਣਨੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਰਤਮਾਨ ਦੀਆਂ

ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਲਿਆਏਗੀ ਜੋ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਮਾਰਗ ਜੋ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਰਤਮਾਨ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਕਾਸ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਹੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ।"

117. ਦੁਬਾਰਾ, ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੱਛ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

"24. ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਆਰਥਿਕ ਬਿਹਤਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਸਧਾਰਨ ਉਸਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੱਕ ਗਲਤ ਨਾਮ ਵਜੋਂ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਸ਼ਾਮਲ

ਸੇਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਕਲਪਿਕ ਢਾਂਚੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ"। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਐਲਾਨਨਾਮੇ ਦਾ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਾਗਰਿਕ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ, ਆਰਥਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ। ਨਿਰਸੰਦੇਹ, ਡੈਮ ਜਾਂ ਮੈਗਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਬੋਤਮ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

118. ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਰਾਜੀਵ ਸੂਰੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

"520. ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਮੀਕਰਨ "ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ" ਇਸਦੇ ਗੁਣਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਰਥ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ

ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਟਿਕਾਊ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਅਧੀਨ ਮੁੱਢਲੀ ਲੋੜ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਟਿਕਾਊ ਹੈ; ਅਤੇ ਟਿਕਾਊਤਾ ਦੀ ਇਹ ਲੋੜ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹਰੇਕ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸਹੀ ਘਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਕਸਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਓਨੇ ਹੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜਿੰਨਾ ਉਹ ਇੱਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਨ।

521. ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ, 1986 ਦੁਆਰਾ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 1 ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰਦਾ ਹੈ:

“1. ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਅਟੁੱਟ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ, ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ।"

522. ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਨੂੰ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਬਹੁਤ ਅੰਤਰ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਹੈ।

523. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸਸਟੇਨੇਬਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਵਿੱਚ, ਅਰਜੁਨ ਸੇਨਗੁਪਤਾ "ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ [ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ - ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ: ਮਾਰਟਿਨਸ ਨਿਜ਼ੌਫ, ਐਡ. 2004) ਪੀ. 354.] " ਨੋਟ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ:

“... ਦੋ ਅਧਿਕਾਰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਭਰ ਹਨ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਦਾ ਆਨੰਦ ਦਾ ਪੱਧਰ ਦੂਜੇ ਦੇ ਆਨੰਦ ਦੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ...””

119. ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟਸ ਵੈਲਫੇਅਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ (ਬੀ.ਆਰ. ਗਵਈ, ਜੇ.) ਦੁਆਰਾ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

“151. ਇਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਬੇਤਰਤੀਬੇ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਾਤਾਵਰਣ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ। ਇਹ ਸੀ.ਐੱਮ.ਪੀ -2031 ਦੇ ਕਲਾਜ਼ 20.3 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਮੇਤ ਖੇਤਰ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਨ ਰਣਨੀਤੀ, ਨਿਗਰਾਨੀ ਨਿਯਮ, ਸੰਸਥਾਗਤ ਸਮਰੱਥਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਉੱਚ-ਪਾਵਰਡ ਖੇਤਰੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਬੋਰਡ ਦੇ ਗਠਨ ਦੁਆਰਾ ਖੇਤਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ/ਵੱਡੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ.

152. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ("ਯੂ.ਐਨ.ਈ.ਪੀ ") ਨੇ "ਸ਼ਹਿਰੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ - 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਲਈ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚ" ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਅੱਧੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਬਾਦੀ ਹੁਣ ਇੱਥੇ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ. ਇਸ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਾਲ 2050 ਤੱਕ ਹੋਰ

ਅਫਰੀਕਾ ਅਤੇ ਏਸ਼ੀਆ ਦੀ ਅੱਧੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਬਾਦੀ ਕਸਬਿਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗੀ। ਇਸਨੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਿਟੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ("ਸੀ.ਡੀ.ਐੱਸ ") ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਜ਼ਨਿੰਗ ਅਭਿਆਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਰੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਬਾਰੇ ਉਭਰ ਰਹੇ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਘਣਤਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਸਨ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਜੋ ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਏਕੀਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

153. ਉਕਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਈ.ਆਈ.ਏ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੀ ਗਤੀਵਿਧੀ (ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਂਚ

ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

154. ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ, ਇੰਡੀਆ ਟੂਡੇ, ਮਿਤੀ 24-10-2022 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਵਰ ਸਟੋਰੀ ਦਾ ਵੀ ਨਿਆਂਇਕ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹੈ "ਬੈਂਗਲੁਰੂ - ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸ਼ਹਿਰ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨਾ ਹੈ" ਅਜੈ ਸੁਕੁਮਾਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਰਾਜ ਚੇਂਗੱਪਾ ਦੁਆਰਾ। ਇਹ ਲੇਖ ਅਫਸੋਸਨਾਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਬੇਂਗਲੁਰੂ ਸ਼ਹਿਰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਇੱਕ "ਗਾਰਡਨ ਸਿਟੀ" ਬੇਤਰਤੀਬੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਸਤੰਬਰ 2022 ਵਿੱਚ ਮੀਂਹ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਸਪੈਲ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸ਼ਹਿਰ ਨੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਕਹਿਰ ਦੀ ਮਾਰ ਝੱਲੀ। ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਕਾਰਨ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਲਾਕੇ ਜਲ-ਥਲ ਹੋ ਗਏ। ਇਕੱਲੇ ਆਉਟਰ ਰਿੰਗ ਰੋਡ ਟੈਕ ਕੋਰੀਡੋਰ ਨੂੰ ਹੋਏ ਹੜ੍ਹ ਨਾਲ 225 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ।

155. ਲੇਖ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਕਾਰਨ ਕਈ ਘਰ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਡੁੱਬ ਗਏ ਸਨ, ਉਥੇ ਹੀ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਭਾਰੀ ਘਾਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ।

156. ਲੇਖ ਅੱਗੇ ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਸਤਾਰ, ਆਵਾਜਾਈ ਪ੍ਰਤੀ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਅਤੇ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਸੌਖ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦੀਆਂ ਧਮਣੀਆਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਭਿਆਨਕ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਜਾਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਲਗਭਗ ਰਾਤੋ-ਰਾਤ, ਬੇਂਗਲੁਰੂ ਦਾ ਮਿਉਂਸਪਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 200 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 800 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਸਿਆਸਤਦਾਨ-ਕਾਰੋਬਾਰੀ-ਬਿਲਡਰ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪੌਸ਼ ਕਲੋਨੀਆਂ ਨਵੇਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆਂ ਹਨ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਪਛੜ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੜਕਾਂ ਤੰਗ ਹਨ, ਨਿਕਾਸੀ ਮਾੜੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੂੜੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਵੀ ਕੋਈ ਢੁਕਵਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

157. ਲੇਖ ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜਾਕਲੂਵ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਨਹਿਰਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਕੁਦਰਤੀ ਬਰਸਾਤ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਹਾਅ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਝੀਲਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਛੋਟੇ ਬੰਨ੍ਹ ਬਣਾਏ ਸਨ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੀਆਂ ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਝੀਲਾਂ ਨੇ ਤੂਫਾਨ-ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਦੇ ਨੈਟਵਰਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਝੀਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੋੜਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ

ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਝੀਲਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸੀ, ਹੁਣ ਘਟ ਕੇ ਮਾਮੂਲੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੂਫਾਨ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਚੈਨਲਾਈਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਕਲੂਵ ਦੇ ਉੱਪਰ ਇਮਾਰਤਾਂ ਬਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।

158. ਬੇਂਗਲੁਰੂ ਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਫਲੈਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੇਤਾਵਨੀ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਅਤੇ ਨੀਤੀ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਈ.ਆਈ.ਏ.

120. ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਉਦੈ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ (ਬੀ.ਆਰ. ਗਵਈ, ਜੇ.) ਦੁਆਰਾ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ। ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਹੋਰ35, ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:

"100. ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਐੱਨ.ਜੀ.ਟੀ.

ਵਾਤਾਵਰਣ. ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘਟਦੇ ਜੰਗਲ ਅਤੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਢੱਕਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ। ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰਥਕ ਅਤੇ ਠੋਸ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਵਲ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਹ ਵਧੇ।

101. ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਣੀ ਦੇ ਚੱਕਰ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

(a) ਸਮਥਾ ਬਨਾਮ ਏਪੀ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ [ਏਆਈਆਰ 1997 ਐਸਸੀ 3297: (1997) 8 ਐਸਸੀਸੀ 191], ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਐਚਪੀ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਬਨਾਮ ਗਣੇਸ਼ ਵੁੱਡ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ [(1995) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 363] ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ, ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ, ਜੰਗਲ (ਸੰਭਾਲ) ਐਕਟ, 1980 ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ (ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1986 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐੱਮ.ਓ.ਈ.ਐੱਫ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜੰਗਲਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ। ਇਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ, ਭਾਵੇਂ ਖਣਨ ਦੇ ਕੰਮ ਰਾਖਵੇਂ ਜੰਗਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜੰਗਲੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਕਿ ਉਦਯੋਗ ਜਾਂ ਉੱਦਮ ਜੰਗਲ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਹੋਂਦ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਨਾ ਬਣਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਬਨਸਪਤੀ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦਾ ਸਰੋਤ ਨਾ ਬਣ ਸਕੇ। ਜੀਵ-ਜੰਤੂ ਅਤੇ ਜੀਵ ਵਿਭਿੰਨਤਾ. ਇਸ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨਾ ਅਟੱਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਦਾ ਇਕ ਸਮਾਨ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਕਾਸ਼ਤ ਅਤੇ ਹਰਿਆਲੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰੇ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਤਾਵਰਣ, ਬਨਸਪਤੀ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਉਪਾਅ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏ। ਅਤੇ ਜੀਵ-ਜੰਤੂ ਅਤੇ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ। ਇਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜੰਗਲਾਤ ਸੰਪੱਤੀ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਜੰਗਲਾਂ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(b) ਐਸਾਰ ਆਇਲ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹਲਾਰ ਉਤਕਰਸ਼ ਸਮਿਤੀ [(2004) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 392] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਹੋਰ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਸੁਰਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਬਲੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇੰਡੀਅਨ ਕੌਂਸਲ ਫਾਰ ਐਨਵਾਇਰੋ-ਲੀਗਲ ਐਕਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [(1996) 5 ਐਸਸੀਸੀ 281] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਜਾਂ ਵਿਆਪਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਅਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ

ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੋਵੇਂ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੱਲਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

(c) ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਲੈਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ [(2011) 15 ਐਸਸੀਸੀ 616] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗਲੈਨਰੋਕ ਅਸਟੇਟ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ [(2010) 10 ਐਸਸੀਸੀ 96] ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠ ਅਨੁਸਾਰ:

"27. .... ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਉਹ [ਇੱਕ] ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੰਗਲਾਤ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟੀ.ਐਨ. ਗੋਦਾਵਰਮਨ ਥਿਰਮੁਲਪਦ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (1995 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 202), ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਅੰਤਰਜਨਕ ਇਕੁਇਟੀ' ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 21 ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

28. ਇੰਟਰਜਨਰੇਸ਼ਨਲ ਇਕੁਇਟੀ ਕੀ ਹੈ? ਅਜੋਕੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਮਾਹੌਲ ਦੇ ਕੇ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅੰਤਰ-ਪੀੜ੍ਹੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ।

29. ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 21 ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 21 ਦੇ ਮੂਲ ਮੁੱਲ ਤੋਂ 'ਸਾਵਧਾਨੀ ਸਿਧਾਂਤ' ਅਤੇ 'ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਕ ਭੁਗਤਾਨ ਸਿਧਾਂਤ' ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੈ।

30. ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਅੰਤਰ-ਪੀੜ੍ਹੀ ਇਕੁਇਟੀ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਇੱਕ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਉੱਚਤਮ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਉੱਚਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।"

(d) ਬੇਸ਼ੱਕ, ਟੀ.ਐਨ. ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਗੋਦਾਵਰਮਨ ਤਿਰੁਮੁਲਕਪਦ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ [(1997) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 267 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1997 ਐਸ.ਸੀ 1228] ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ "ਜੰਗਲ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ:

"4. ਜੰਗਲਾਤ ਸੰਭਾਲ ਐਕਟ, 1980 ਨੂੰ ਹੋਰ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਆਖਿਰਕਾਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਸੰਤੁਲਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਉਪਬੰਧ, ਸਾਰੇ ਜੰਗਲਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਜਾਂ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ। "ਜੰਗਲ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਰਣਨ ਸਾਰੇ ਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੰਗਲਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਰਾਖਵੇਂ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਾਂ ਜੰਗਲੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(i) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਨੋਨੀਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸ਼ਬਦ "ਜੰਗਲਾਤ ਜ਼ਮੀਨ" ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ "ਜੰਗਲ" ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਗੋਂ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਜੰਗਲਾਤ ਸੰਭਾਲ ਐਕਟ, 1980 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਬੰਧ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਜੰਗਲਾਂ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਜਾਂ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ..."

102. ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਅਤੇ ਲੱਕੜ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਨੂੰ. ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਰਜਿਤ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ 7 ਜਨਵਰੀ 2020 ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਹੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਜਾਜ਼ਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰ 1 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 10 ਰੁੱਖ

ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।"

121. ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟੀ.ਐਨ. ਗੋਦਾਵਰਮਨ ਤਿਰੁਮੁਲਕਪਦ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਸ36 ਅਤੇ ਆਖ਼ਰਕਾਰ 26 ਅਪ੍ਰੈਲ 2023 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੋ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ (ਬੀ.ਆਰ. ਗਵਈ, ਜੇ.) ਮੈਂਬਰ ਸੀ, ਨੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਲੋੜ।

122. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਧਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

V. ਸਿੱਟਾ

123. ਅਸੀਂ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਲੰਘ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਹਿਰ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਅਧਿਐਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

124. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਮਿੰਟ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਨਜ਼ਰੀਏ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਆਏ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਹੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਕਤ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵੀ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਸਮੇਤ ਸ਼ਹਿਰੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵੀ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਦੋ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ, ਅਜਿਹੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਖ਼ਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ

ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਜਾਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਚਿਤ ਫੋਰਮ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਜਿਹੇ ਸੁਤੰਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਠੋਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਠੱਪ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਠੱਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

125. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 'ਗਰੀਨ ਬੈਲਟ' ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਲਾਟ ਧਾਰਕ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਕਤ ਮੁੱਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ, ਇਸਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ, ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਉਚਿਤ ਉਪਾਅ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

126. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:

126.1. 2019 ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5348-49 ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ 2023 ਦੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਕੇਸ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ;

126.2. 2014 ਦੀ ਮੂਲ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 121 ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 16 ਨਵੰਬਰ 2017, 2018 ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 8 ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 16 ਜੁਲਾਈ 2018, ਮਿਤੀ 12 ਮਈ 2022 ਅਤੇ 14 ਅਕਤੂਬਰ 2022 ਵਿੱਚ ਐੱਨਜੀਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 12 ਮਈ 2022 ਅਤੇ 14 ਅਕਤੂਬਰ 2022 ਦੇ ਔਰਿਜਨਲ 29029 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਾਸੇ ਰੱਖੋ; ਅਤੇ

126.3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ 20 ਜੂਨ 2023 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਇੱਥੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਡਿਜੀਟਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

127. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ

128. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ(ਜ਼), ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਹੈੱਡਨੋਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ: ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਤਬਾਦਲੇ ਕੀਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

PALLAV THAKUR ADVOCATE